

Peggat & Klart

Försäkringsvillkor, Peggat & Klart 2026-04-01

Egendomsförsäkring

(Sidan 4)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
- 5.A Brand
- 5.B Naturskada och dammgengombrott
- 5.C Inbrott
- 5.D Rån och överfall
- 5.E Vatten
- 5.F Transport
- 5.G Glas- och skyltskada
- 5.H Skadegörelse och stöld
- 5.I Maskinförsäkring – byggnad
- 5 J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation
- 5 K Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart
- 5 L Merkostnad på grund av myndighetskrav
- 5 M Kulvert
- 5 N Vätska
- 5 O Annan skadehändelse
- 5 P Kyl- och frysskada
- 5 Q Cyber/dataintrång
6. Försäkringsbelopp, försäkringsform, och försäkringsvärde
7. Säkerhetsföreskrifter
8. Åtgärder vid skada
9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
10. Självrisk

Avbrottsförsäkring

(Sidan 25)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetsföreskrifter
9. Åtgärder vid skada
10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
11. Självrisk/Karens

Extrakostnadsförsäkring

(Sidan 28)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
6. Försäkringsbelopp
7. Säkerhetsföreskrifter
8. Åtgärder vid skada
9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
10. Självrisk och karens

Epidemiavbrottsförsäkring

(Sidan 29)

1. När försäkringen gäller
2. Var försäkringen gäller
3. Ersättningsberäkning
4. Högsta ersättning
5. Krav på underlag
6. Åtgärder vid skada
7. Karens

Medlemsavbrott

(Sidan 30)

1. Vad försäkringen gäller för
2. Förutsättningar för ersättning
3. Försäkrade skadehändelser
- 3.1 Undantag
4. Försäkringsbelopp
5. Säkerhetsföreskrifter

Oljeskadeförsäkring - Den försäkrades egendom

(Sidan 30)

1. Försäkringens omfattning
2. Var gäller försäkringen
3. Vad försäkringen inte gäller för
- 4 Försäkringsbelopp
5. Säkerhetsföreskrifter
6. Självrisk

Oljeskadeförsäkring – Tredjemans egendom

(Sidan 31)

1. När gäller försäkringen
2. Var gäller försäkringen
3. Vad gäller försäkringen för
4. Vad försäkringen inte gäller för
5. Försäkringsbelopp
6. Säkerhetsföreskrifter
7. Självrisk

Ansvarsförsäkring

(Sidan 31)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetskrav
9. Åtgärder vid skada
10. Skadeersättningsregler
11. Självrisk

VD- & Styrelseansvarsförsäkring

(Sidan 34)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Åtgärder vid skada
9. Skadeersättningsregler
10. Självrisk

Rättsskyddsförsäkring

(Sidan 36)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Förutsättningar
9. Skadeersättningsregler
10. Självrisk

Förmögenhetsbrottsförsäkring

(Sidan 39)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetskrav
9. Åtgärder vid skada
10. Skadeersättningsregler
11. Självrisk

Krisförsäkring

(Sidan 41)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
9. Åtgärder vid skada
11. Självrisk

Olycksfallsförsäkring för ideellt arbete

(Sidan 41)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
6. Vad försäkringen gäller för
7. Vad försäkringen inte gäller för
12. Åtgärder vid skada
16. Tidpunkt för betalning av skada

Allrisk Entreprenad

(Sidan 44)

1. Vem försäkringen gäller för
  - 1.1 Arbeten
  - 1.2 Hjälpmedel
  - 1.3 Befintlig egendom (ROT)
  - 1.4 Montagearbeten
2. När försäkringen gäller
  - 2.1 Allmänt
  - 2.2 Entreprenadtid
  - 2.3 Garantitid
  - 2.4 Entreprenad i egen regi
3. Var försäkringen gäller
4. Försäkrat intresse
5. Försäkrad egendom och försäkringsbelopp
  - 5.1 Allmänt
  - 5.2 Tilläggsavtal för vissa entreprenader och egendoms kategorier
  - 5.3 Särskilda beloppsbegränsningar
  - 5.4 Värdeökning
6. Försäkrade skadehändelser och begränsningar
  - 6.1 Skador som ersätts
  - 6.2 Skador som inte ersätts
    - 6.2.1 Generella undantag
    - 6.2.2 Arbeten
    - 6.2.3 Hjälpmedel
    - 6.2.4 Befintlig egendom
7. Utvidgad allrisk; Ansvar för skada efter garantitiden
8. Skadevärderingsregler
  - 8.1 Arbeten, Verktyg och Befintlig Egendom
  - 8.2 Ritningar, arkivalier och datamedia
  - 8.3 Pengar och värdehandlingar
  - 8.4 Arbetstagares egendom
9. Åtkomst- och återställandekostnader
10. Ersättningsregler
  - 10.1 Allmänt
  - 10.2 Räddnings-, röjnings- och forceringskostnader
  - 10.3 Skada vid transport
  - 10.4 Vissa Hjälpmedel
  - 10.5 Låsändringar
11. Självrisiker
12. Säkerhetsföreskrifter
  - 12.1 Allmänt
  - 12.2 Skyddsklass 2
  - 12.3 Inhägnat område
  - 12.4 Dörr, port och grind

Allmänna Avtalsbestämmelser

(Sidan 47)

- 1 Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Vad försäkringen inte gäller för
4. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
5. Allmän information

Definitioner

(Sidan 51)

Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- annan än försäkringstagaren om denne är namngiven i försäkringsbrevet
- annan ägare av försäkrad egendom enligt 4.1 om försäkringstagaren är ersättningskyldig för eller i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen
- försäkringstagarens arbetstagare och kunder för försäkrad egendom enligt 4.1.1–2.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

3.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller inom försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet. Om försäkringen omfattar flera försäkringsställen eller förvaringsplatser gäller försäkringen med ett gemensamt försäkringsbelopp för maskinerier respektive varor.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller vid skada på annan plats.

3.3 Under förflyttning utanför försäkringsställe

Försäkringen gäller för egendom som är under förflyttning.

4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat

4.1 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för all den verksamhet försäkringstagaren bedriver samt för all egendom som försäkringstagaren äger och som är att anses vara normal för driften. Om försäkringstagaren skriftligen åtagit sig att försäkra annans egendom ingår även denna egendom i försäkringen.

4.1.1 Arbetstagares egendom

Ersättning betalas upp till 10 000 kr för varje arbetstagare, dock inte pengar och värdehandlingar.

4.1.2 Medlemmars egendom

Medlemmars egendom är försäkrad till fullvärde, dock inte pengar och värdehandlingar.

4.1.3 Låsändringar

- Ersättning betalas vid inbrott enligt 5.C.1.4 upp till – fullvärde om nyckel förvaras i värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt svensk standard eller i värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 50 000 kr om nyckel förvaras på annat sätt
- vid rån och överfall enligt 5.D.1 till fullvärde.

4.1.4 Lagrad information

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.5 Pengar och värdehandlingar

Ersättning betalas upp till totalt

- det maxbelopp som anges för respektive förvaringsenhet vid förvaring i värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt svensk standard eller i värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 10 000 kr vid förvaring på annat sätt
- fullvärde vid rån och överfall.

4.1.6 Hyrd försäkringslokal

Ersättning betalas till fullvärde enligt 5.H.1.1. Vid försäkring av byggnad omfattar försäkringen vid varje skada även nedanstående egendom.

4.1.7 Till byggnad hörande anläggningar och system– utanför byggnad och inom fastigheten – för

- vatten, värme och avlopp
- ventilation, luftkonditionering, gas och el
- data-, tele- och TV-kommunikation utan särskild beloppsbegränsning.

4.1.8 Trädgård och tomtmark

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.9 Kulvert

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.10 Vätska

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.11 Båt

Ersättning betalas till fullvärde.

Försäkringen gäller endast båtar med en motorstyrka av max 15 hk och vars skrov inte är längre än sex meter. Leverantörs och tillverkares föreskrifter ska följas. Utombordsmotor ska vara låst vid båten eller förvaras i låst utrymme.

4.2 Vad som inte är försäkrat

Följande egendom omfattas endast om det anges i försäkringsbrevet.

- produktiv skog och skogsmark

5. Vad försäkringen gäller för

Med skada under detta avsnitt avses även förlust av egendomen.

5.A Brand

5.A.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för fysisk skada genom

- brand, varmed avses eld som kommer lös
- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t.ex. kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning, och som inträffar inom försäkringsställe
- explosion
- luftfartyg som störtar eller föremål som faller ned från luftfartyg
- frätande gas som strömmar ut plötsligt och oförutsett när utströmningen orsakas av en identifierbar händelse
- sotutströmning som är plötslig och oförutsedd samt uppstår i samband med eldning från eldstad.

6.A Vad försäkringen inte gäller för

6.A.1 Ersättning betalas inte för skada genom

- sprängningsarbete.

5.B Naturskada och dammgenombrott

5.B.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för fysisk skada genom

- storm – vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål som stormen blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder

– i direkt samband med och som en oundviklig följd av ersättningsbar skada enligt ovan utsätts för nederbörd eller kyla

- hagel
- blixtnedslag. Vid skada enbart på elektrisk utrustning betalas ersättning endast om den försäkrade kan precisera skadetillfället och styrka att skadan orsakats av blixtnedslag
- genombrott av dammbyggnad avsedd för vattenverk och branddamm
- markrörelser – varmed avses att jordmassor, klippblock eller stenar plötsligt och oförutsett kommer i rörelse och avsevärt ändrar läge – samt jordskalv med minst styrka 4 enligt Richterskalan
- lavin
- översvämning, varmed avses vatten genom skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, som även strömmar eller tränger in i byggnad.

5.B.2 Högsta ersättning

Vid fullvärdesförsäkring enligt försäkringsbrevet lämnas ersättning utan beloppstak.

6.B Vad försäkringen inte gäller för

6.B.1 Ersättning betalas inte för

- storm- eller hagelskada på
– växthus samt i dessa befintlig egendom
– hus, på detta fast monterad egendom och egendom förvarad i hus till den del skadans uppkomst eller omfattning beror på felaktigt byggnadsarbete, felaktig byggnadskonstruktion, ingrepp i bärande byggnadskonstruktion, eftersatt underhåll, åldersförändring, angrepp av skadedjur, husbock, hästmyror, övriga träskadeinsekter samt svamp eller röta
- skada genom översvämning på båthus, sjöbod och växthus samt i dessa befintlig egendom.

6.B.2 Ersättning betalas inte för skada som orsakas av

- enbart sättning i mark eller grund vilket påverkar byggnads konstruktion
- gruvdrift
- ytliga sprickbildningar i byggnad som inte påverkar byggnadens funktionsduglighet
- markrörelser och erosion till följd av stigande hav, sjö eller vattendrag, såvida inte skadan uppkommer på grund av extremt väder

5.C Inbrott

5.C.1 Vad försäkringen gäller för

5.C.1.1 Stöld och skadegörelse i försäkringslokal

Ersättning betalas för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen

- med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i försäkringslokal
- med våld bryter sig ut ur försäkringslokal. Detta gäller om stölden och skadegörelsen begås av någon som olovligen dröjt sig kvar i försäkringslokal
- tar sig in i försäkringslokal med för låset avsedd nyckel som stulits vid inbrott i
  - lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
  - bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
  - bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.C.1.2 Stöld utifrån genom fönster

Ersättning betalas för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som utifrån stjälad egendom genom krossat eller uppbrutet fönster utan att ta sig in i försäkringslokal.

5.C.1.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Ersättning betalas för skada genom stöld och skadegörelse ur

- värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp, säkerhetsskåp eller stöld skyddsskåp enligt svensk standard
- värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- dokumentkåp och särskilt rum i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 3 (om det anges i försäkringsbrevet) om någon tagit sig in i eller dröjt sig kvar i försäkringslokal på ett sådant sätt som beskrivs i 5.c.1.1 och förvaringsutrymmet eller värdeförvarings-enheten
- forceras genom uppbyggnad, sprängning eller annat våld
- bortfors
- öppnas med nyckel som stulits genom inbrott i
  - lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
  - bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
  - bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där

5.C.1.4 Låsändringar

Om nyckel som förvaras hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud stjäls genom inbrott i

- försäkringslokal som uppfyller kravet på inbrottskydd enligt 8.5.1.1, eller
- annan lokal än försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 1 enligt 8.5.2.1, eller
- bostad som uppfyller kravet på inbrottskydd enligt 8.5.1.2 betalas kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till försäkringslokal på försäkringsställe (se även 4.1.3 Låsändringar).

6.C Vad försäkringen inte gäller för

6.C.1 Egendom i container

Ersättning betalas inte för skada på

- kyllda och frysta livsmedel i container som förvaras utomhus.

6.C.2 Låsändringar

Ersättning betalas inte för kostnad för låsändringar till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

5.D Rån och överfall

5.D.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för

- egendomsskada genom rån eller överfall riktat mot försäkringstagaren eller dennes arbetstagare
- kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till försäkringslokal på försäkringsställe, om nyckel tillgrips genom rån riktat mot försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud

6.D Vad försäkringen inte gäller för

6.D.1 Ersättning betalas inte för

- pengar och värdehandlingar om den eller de som utsätts för rån eller överfall inte fyllt 18 år
- skada om den eller de som utsätts för rån eller överfall medverkat till skadan
- kostnad för låsändringar till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

6.D.2 Särskilda ersättningsbegränsningar

6.D.2.1 Egendom som medförs utanför försäkringslokal

Ersättning betalas upp till försäkringsbeloppet – dock högst 200 000 kr – för egendom som medförs utanför försäkringslokal och som består av

- pengar och värdehandlingar

Egendomen anses som medförd om den utan uppehåll transporteras till eller från försäkringsställe.

5.E Vatten

5.E.1 Vad försäkringen gäller för

5.E.1.1 Oförutsedd utströmning

Ersättning betalas för fysisk skada till följd av oförutsedd utströmning av

- vatten från ledningssystem för vatten, värme och avlopp med därtill anslutna anordningar samt från vattensäng och akvarium
- vatten från våtutrymme, t.ex. dusch- och badrum, som har golvbrunn och tätskikt för att förhindra utströmning
- olja, vattenånga eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- kylmedel eller vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.E.1.2 Lokaliserings- och friläggningskostnad

Vid ersättningsbar skada på byggnad till följd av oförutsedd utströmning från ledningssystem ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakar skadan samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

6.E Vad försäkringen inte gäller för

6.E.1 Ersättning betalas inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakar skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen sker
- kostnad för utbyte av den bristfälliga golv- eller väggbeklädnaden med tillhörande tätskikt i våtutrymme genom vilket läckaget uppstår
- skada genom utströmning från dräneringssystem, dagvattenledning, takränna och utvändigt stuprör, samt sådant invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten som inte uppfyller de krav som ställs på avloppsledning enligt Boverkets regler
- förlust av utströmmande vätska eller kylmedel
- skada genom röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan om den försäkrade inte kan visa att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt
- skada genom utströmning från ledningssystem som inte provats och godkänts i vedertagen ordning

5.F Transport

5.F.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för oförutsedd fysisk skada på all egendom försäkrad enligt försäkringsbrevet och som är under transport till eller från försäkringsställe med försäkringstagarens egna, leasade, hyrda, lånade eller arbetstägares fordon.

5.G Glas- och skyltskada

5.G.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom bräck eller sönderslagning inom försäkringsställe av

- glas i fönster och dörr i byggnad
- glas i fönster och dörr i hyrd försäkringslokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan
- glas i inredning
- skylt
- markis

Vid ersättningsbar glas- och skyltskada betalas även skada på

- egendom i försäkringslokal som är en direkt följd av glasskadan samt återställande av skyltning
- målning, plastfilm, etsning, blåstring och larmkomponent på glaset.

Med glas jämställs plastmaterial såsom polykarbonat, akryl eller liknande som används i stället för glas.

Ersättning betalas även för skada genom inristning av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset eller skylten.

6.G Vad försäkringen inte gäller för

6.G.1 Ersättning betalas inte för skada

- på växthus samt i dessa befintlig egendom
- genom sprängningsarbete.

5.H Skadegörelse och stöld

5.H.1 Skadegörelse

5.H.1.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom att någon olovligen begår skadegörelse på

- byggnad och sådan egendom som enligt lag hör till byggnad
- all övrig egendom som är försäkrad enligt försäkringsbrevet
- green, fairway, bunker eller tee samt övriga delar av golfanläggningen (inklusive strategiska träd, range nät, master, skyddsnet, bollmaskin, utslagsplatser under tak, stängsel/staket och övriga markanläggningar som är normal egendom för driften). Gäller även skadegörelse från djur och insekt
- egendom under bar himmel
- maskinerier som är
  - fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
  - container som förvaras utomhus
- hyrd försäkringslokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan.

6.H.1 Vad försäkringen inte gäller för

6.H.1 Ersättning betalas inte för skada

- på växthus samt i dessa befintlig egendom

5.H.2 Stöld

5.H.2.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom att någon olovligen tillgriper

- byggnadsdel
- egendom under bar himmel
- maskinerier som är
  - fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
  - container som förvaras utomhus

5.I Maskinförsäkring – byggnad

5.I.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak. Med inre orsak avses skada till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

6.I Vad försäkringen inte gäller för

6.I.1 Undantagna skadeorsaker och skadehändelser

Ersättning betalas inte för skada

- till den del som skadan består i förslitning, förbrukning, sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex.

rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas.

- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering.

5.J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation

5.J.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak. Med inre orsak avses skada på maskinerier och datainformation till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- maskinell bearbetning eller framställning av varor
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

6.J Vad försäkringen inte gäller för

6.J.1 Undantagna skadeorsaker och skadehändelser

Ersättning betalas inte för skada

- till den del som skadan består i förslitning, förbrukning, sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering
- på montagearbeten eller skada som orsakas av sådana arbeten. Undantaget tillämpas inte om skadan uppkommer i samband med att försäkringstagaren med egen personal på försäkringsställe utför löpande underhållsarbete eller demontage- och montagearbeten på försäkrad egendom

6.J.2 Undantagen egendom

Utöver vad som framgår av 4.2 (Vad som inte är försäkrat) omfattar försäkringen inte skada på

- förbrukningsmaterial om skadan har samband med materialets användning och förbrukning. Med förbrukningsmaterial avses t.ex. drivmedel, smörjmedel, linor, packningar, remmar och transportband
- utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor

5.K Merkostnad, byggnads/byggnadsdels kulturella särart

5.K.1 Vad försäkringen gäller för

Med ändring av skadevärderingsreglerna för byggnad lämnas vid återställande av byggnad/byggnadsdel ersättning för den merkostnad som föranleds av att skadad byggnad/byggnadsdel på grund av sin kulturella särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material.

5.L Merkostnad på grund av myndighetskrav

5.L.1 Vad försäkringar gäller för

Med ändring av skadevärderingsreglerna för byggnad betalas vid återställande ersättning för den merkostnad som orsakats av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller gällande byggnadsnormer måste ges en annan konstruktion eller utförande än före skadan avseende tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

5.M Kulvert

5.M.1 Vad försäkringen gäller för

Kulvert som är ansluten till försäkrad byggnad. Ersättning betalas för oförutsedd fysisk skada. Vid ersättningsbar skada på kulvert betalas även ersättning för kostnad för lokalisering och friläggning för att möjliggöra reparation samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

6.M Vad försäkringen inte gäller för

6.M.1 Ersättning betalas inte för skada

- som beror på bristande funktion på grund av feldimensionering, otillfredsställande inreglering eller liknande
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare, som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- på kulvert som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning
- genom ras eller skred som orsakas av markarbeten
- genom sprängningsarbete

10.M Skadevärderings- och ersättningsregler

10.M.1 Kulvert som återställs

Skadan värderas till reparationskostnaden inklusive kostnad för lokalisering och friläggning av skadestället samt återställande efter reparationen. Från reparationskostnaden görs avdrag med 5 % per år, dock sammanlagt högst 80 %. Inget åldersavdrag görs de första tio åren räknat från tidpunkten då kulverten första gången togs i bruk.

10.M.2 Kostnader som inte ersätts

Ersättning betalas inte för merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

5.N Vätskeskada

5.N.1 Vad försäkringen gäller för

- Ersättning betalas för skada på
- vätska i cistern med tillhörande rörledning genom oförutsedd utströmning
  - den försäkrades och annan tillhörig egendom
    - vartill även räknas mark, grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö och annat vattenområde
    - genom oförutsedd utströmning av vätska från cistern med tillhörande rörledning.
  - genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen
    - med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i cistern
    - öppnar cisternens lås med nyckel som stulits genom inbrott i
  - lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottsskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
  - bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
  - bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där

5.N.2 Säkerhetsföreskrifter

Cisternens påfyllnings- och tappningsanordningar ska vara låsta.

6.N. Vad försäkringen inte gäller för

Ersättning betalas inte för skada genom svinn.

5.O Annan skadehändelse

5.O.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada på egendom som orsakas av annan skadehändelse än sådan som anges i

- 5.A Brand
- 5.B Naturskada och dammgenombrott
- 5.C Inbrott
- 5.D Rån och överfall
- 5.E Vatten
- 5.F Transport
- 5.G Glas- och skyltskada
- 5.H Skadegörelse och stöld
- 5.I Maskinförsäkring – byggnad
- 5.J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation
- 5.K Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart
- 5.L Merkostnad på grund av myndighetskrav
- 5.M Kulvert
- 5.N Vätska
- 5.P Kyl- och frysskada
- 5.Q Cyber/dataintrång

6.O Vad försäkringen inte gäller för

6.O.1 Ersättning betalas inte för skada genom

- förmögenhetsbrott, t.ex. tillgrepsbrott, bedrägeri eller förskingring, (se separat villkor)
- att egendom kvarglöms, tappas bort eller förläggs
- maskinellt lyft av byggnad

6.O.2 Ersättning betalas inte för skada som orsakas av

- biologisk inverkan, t.ex. svamp, röta och mögel samt skadedjur, husbock, hästmyror och andra träskadeinsekter
- eller består i sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser
- eller består i uttrinnande smälta.

6.O.3 Undantagna skadetyper

Ersättning betalas inte för

- skada till den del som skadan består i
  - kontamination, förorening, förändring av form, konsistens, struktur, yta, färg eller lukt
  - förgasning och förångning
  - förslitning, förbrukning, sprickbildning, utmattningskorrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering
- skada vars uppkomst eller omfattning påverkas av ingrepp i bärande konstruktion eller försummat underhåll

6.O.4 Undantagen egendom

Utöver vad som framgår av 4.2 (Vad som inte är försäkrat) omfattar försäkringen inte följande egendom:

- förbrukningsmaterial om skadan har samband med materialets användning och förbrukning. Med förbrukningsmaterial avses t.ex. drivmedel, smörjmedel, linor, packningar, remmar och transportband
- utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor
- lös egendom som förvaras utomhus eller i byggnad utan hela och täta golv, väggar och tak om egendomen inte är avsedd för utomhusbruk
- växthus samt i dessa befintlig egendom

5.P Kyl- och frysskada

5.P.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada på egendom i stationärt kyl- eller frysutrymme genom temperaturförändring, strömbrott, strömstörning eller utströmmande kylmedel/vätska från kyl- eller frysanläggning. Ersättning lämnas även för skada på egendomen i kyl/frys.

5.P.2 Högsta ersättning

Vid fullvärdesförsäkring enligt försäkringsbrevet lämnas ersättning utan beloppstak.

5.Q Cyber/dataintrång

5.Q.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skäligena och nödvändiga kostnader till följd av cyberhändelse som medför att datainformation eller IT system blir obrukbara, otillgängliga eller måste återställas. Med cyberhändelse avses dataintrång, ransomware, datavirus, "maskar", "trojaner", intrång av hackers eller liknande.

5.Q.2 Ersättning lämnas för:

- IT forensik och incidentutredning
- återställning av data och system
- nödvändiga externa IT specialister.

5.Q.3 Försäkringsbelopp

Högsta ersättning är 1 000 000 kr per skadetillfälle, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

5.Q.4 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrifter enligt 8.3 gäller. Påföljd vid bristande efterlevnad av säkerhetsföreskrifter får endast tillämpas i enlighet med 8.9.

6. Försäkringsform, försäkringsbelopp och försäkringsvärde

6.1 Försäkringsform och försäkringsbelopp

6.1.1 Fullvärde

Med fullvärde avses att försäkringen är beloppslös.

6.2 Försäkringsvärde

6.2.1 Byggnad

Försäkringsvärdet är egendomens återanskaffningsvärde.

6.2.2 Maskinerier

Försäkringsvärdet är egendomens återanskaffningsvärde.

6.2.3 Varor

Försäkringsvärdet är varornas värde enligt nedan.

6.2.3.1 Varor som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning

Varorna värderas till tillverkningskostnaderna. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

6.2.3.2 Varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning

Varorna värderas till vad det kostar att ersätta dem med nya varor av samma slag. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

6.2.3.3 Varor sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas – om leverans inte kan fullgöras med andra varor – till det avtalade försäljningspriset minskat med inbesparade kostnader.

6.2.4 Kunders egendom

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa egendomen enligt de regler som gäller för respektive objekttyp om egendomen hade tillhört försäkringstagaren.

6.2.5 Lagrad information

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa informationen.

6.2.6 Pengar och värdehandlingar

Försäkringsvärdet är värdet av pengar och kontantkort samt kostnaden för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

6.2.7 Trädgård och tomtmark

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa trädgård och tomtmark. Vid nyplantering av buskar och träd betalas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

6.3 Investerings- och indexändring av försäkringsbelopp

Har egendomens värde under försäkringsåret ökat genom investering eller indexändring höjs kalkyl- eller

försäkringsbeloppet från försäkringsårets början enligt nedan. Vid skada indexeras kalkyl- och försäkringsbeloppet för den skadade egendomen fram till tidpunkten för egendomens återställande.

6.3.1 Byggnad

7.3.1.1 Fullvärdesförsäkrad byggnad

Värdeökning genom investering ingår upp till 50 % av premiegrundande kalkylvärde vid senaste förfallodag inom varje försäkringsställe.

6.3.2 Maskinerier

Värdeökning genom investering och indexändring ingår upp till sammanlagt 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

6.3.3 Varor

Värdeökning genom indexändring ingår upp till 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

6.3.4 Lagrad information

Värdeökning genom indexändring ingår upp till 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

6.3.5 Index

Indexändring av försäkringsbeloppen sker automatiskt vid årsförfallodagen och beräknas enligt följande:

- Byggnad – Faktorprisindex för flerfamiljshus
- Maskinerier – Prisindex för inhemsk tillgång för ”verkstadsvaror utom fartyg och båtar”
- Varor – SCB Konsumentprisindex
- Lagrad information – Arbetskostnadsindex

6.3.6 Uppgifter för förnyat försäkringsavtal

För beräkning av premien för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren lämna uppgift om

- ny-, till- eller ombyggnad eller därmed annan jämförbar förbättring av fullvärdesförsäkrad byggnad
- återanskaffningsvärdet för maskinerier
- det beräknade högsta värdet för varor under försäkringsåret med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden.

7. Säkerhetsföreskrifter

7.1 Vad som avses med en säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare som

- anges i detta försäkringsavtal (dvs. i försäkringsbrevet och de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren)
- meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara eller av besiktningsman
- föreskrivs i lag eller förordning om
  - brandfarliga varor
  - explosiva varor
  - elektrisk starkströmsanläggning.

7.2 Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Försäkringsgivaren för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Om någon som anges i föregående stycke inte följer angivna föreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen. Se 8.9 (Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts).

7.3 Samtliga skadehändelser

8.3.1 Programvara och datainformation

7.3.2 Förvaring av programvara och licensbevis

Original exemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas vid samma tillfälle. Detta medför att exemplaret och installerat program ska förvaras i skilda byggnader. Om det finns ett licensbevis till programvara, kan som alternativ istället licensbevis och original exemplar av programvara förvaras åtskilda enligt föregående stycke.

7.3.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen under arbetsdag. Säkerhetskopiering ska vara korrekt och funktionsduglig.

7.3.4 Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att original och kopia inte kan skadas vid samma skadetillfälle. Detta medför att original och säkerhetskopiering ska förvaras i skilda byggnader. Säkerhetsföreskrifterna gäller även för ej färdigställda varor som är avsedda att ingå i tjänsteuppdrag om varan lagras på datamedia.

7.4 Brand

7.4.1 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av Försäkringsgivaren. Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom. Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer. Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören.

Försäkringstagaren ska på begäran uppvisa intyget för Försäkringsgivaren. Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska rättas till av behörig person inom två månader efter besiktningen. Den första revisionsbesiktningen ska göras inom ett år efter det att el-anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna. Annan besiktningsfrekvens än tre år kan gälla eller föreskrivas av Försäkringsgivaren.

7.4.2 Brandsläckning och brandlarm

Brandsläckningsredskap och brandlarm ska finnas i den utsträckning som anges av Räddningstjänsten eller Försäkringsgivaren.

7.4.3 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren, brandluckan eller sektioneringen vid rökutveckling. Genomföringar och andra öppningar i brandsektionering ska vara tätade med typgodkända brandtätningmetoder.

7.4.4 Brännbart material som förvaras utomhus

På annan tid än under normal arbetstid ska inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras vid lastkaj, under skärmtak eller på annan plats utomhus närmare än 6 m från byggnad.

7.4.5 Batteriladdning

Vid laddning av batteri för drivning av fordon ska Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående blybatterier AFS 1988:4 följas.

7.4.6 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild anvisad plats.

7.4.7 Motordrivet fordon som tillfälligt repareras i försäkringslokal

Arbete på motordrivet fordon med svetsning, skärning, lödning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning får inte förekomma i försäkringslokal som inte är avsedd för sådant ändamål.

7.4.8 Heta arbeten

Säkerhetsföreskrifterna för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t.ex. ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand. Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifylld
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgett detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler för heta arbeten

Nr 1 – Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Nr 2 – Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast – under den tid som de heta arbetena utförs och under den efter bevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i blanketten "Tillstånd /Kontrollista för heta arbeten". Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Nr 3 – Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av Räddningstjänsten.

Nr 4 – Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Nr 5 – Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning eller avskärmas.

Nr 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara, skyddas och göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Nr 7 – Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Nr 8 – Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Härmed avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Nr 8.1 – Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) samt brytverktyg, t.ex. pikya, och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t.ex. vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Nr 9 – Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Nr 10 – Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Nr 11 – Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Nr 12 – Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Nr 13 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

7.5 Inbrott

7.5.1 Krav på mekaniskt inbrottskydd

7.5.1.1 På försäkringsställe

Vid förvaring på försäkringsställe gäller krav på lägst skyddsklass 1 om inte högre skyddsklass eller andra säkerhetsföreskrifter anges i försäkringsbrevet eller skriftligen meddelats försäkringstagaren.

7.5.1.2 I försäkringstagarens, dennes arbetstagares eller ombuds bostad

Vid förvaring i försäkringstagarens, dennes arbetstagares eller ombuds bostad – som inte anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet – gäller krav på att ytterdörr är låst och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

7.5.1.3 På annan plats

Vid förvaring på annan plats gäller krav på skyddsklass 1.

7.5.2 Skyddsklasser

Säkerhetsföreskrifterna indelas i tre skyddsklasser, skyddsklass 1, 2 och 3. Av försäkringsbrevet framgår vilken skyddsklass som gäller för respektive försäkringsställe.

7.5.2.1 Skyddsklass 1

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods. Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt och träpanel utan innerbeklädnad eller yttervägg av plast
- innervägg av gips. Om sådan vägg vetter mot annan hyresgästs lokal och består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en godkänd låsenhet. Skjutdörr ska vara låst med en godkänd låsenhet med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
- den inaktiva dörrhalvan ska vara
- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med godkänt spanjolett-handtag, eller
- invändigt försedd med stålbom i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela Pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsclass 3. Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 3 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsclass 4.

Hantering av nyckel och kodmedia

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med Försäkringsgivaren – vara låst med en godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt mekaniskt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska vara installerad enligt Svenska

Stöldskyddsföreningens regler för projektering och installation av elektromekanisk låsanläggning, SSF 210.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt dörrförstärkningsbehör

Ett godkänt dörrförstärkningsbehör ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt hänglås för dörr, port eller lucka

- Vid utvändig montering ska både hänglås och hänglåsbeslag uppfylla hänglåsklass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

7.5.2.2 Skyddsklass 2

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods. Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt eller träpanel utan innerbeklädnad eller yttervägg av plast
- innervägg av gips. Om sådan vägg vetter mot annan hyresgästs lokal och består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en godkänd låsenhet. Skjutdörr ska vara låst med en godkänd låsenhet med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
  - den inaktiva dörrhalvan ska vara
    - reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
    - invändigt låst med godkänt spanjolethandtag, eller
    - invändigt försedd med stålbo i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.
- Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsklass 4. Hantering av nyckel och kodmedia Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med Försäkringsgivaren – vara låst med en godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt mekaniskt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska vara installerad enligt Svenska Stöldskyddsföreningens regler för projektering och installation av elektromekanisk låsanläggning, SSF 210.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt dörrförstärkningsbehör

Ett godkänt dörrförstärkningsbehör ska uppfylla låsklass 4 i SS 3522.

Godkänt hänglås för dörr, port eller lucka

- Vid utvändig montering ska både hänglås och hänglåsbeslag uppfylla hänglåsklass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat. Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller som på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak, stege) ska

- vara låst med ett godkänt fönsterlås, eller
- ha annan låsanordning som för det enskilda fallet skriftligen godkänts av Försäkringsgivaren, eller
- ha särskilt inbrottskydd.

Fönster anses inte låst om nyckel kvarlämnats i låset. Med särskilt inbrottskydd av fönster avses

- invändigt monterat godkänt galler/rulljalusi i klass 1, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”. Om gallret låses med hänglås ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 2
- invändigt i metallram monterad polykarbonatskiva med en tjocklek av minst 6 mm.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med, endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning, eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”. Brandventilator av glas eller plast som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomlig ska oavsett reglingsanordning ha invändigt galler enligt föregående stycke.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

7.5.2.3 Skyddsklass 3

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods. Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- vägg av plåt, plast, träpanel, gips eller annan skivbeklädnad
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr

Dörr ska vara låst med något av följande alternativ:

Alternativ 1

En godkänd låsenhet och invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

En godkänd låsenhet och en invändigt monterad stålbom i fyrkantströr, dimension 40 x 40 x 3 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Alternativ 3

Två godkända låsenheter. Avståndet mellan låsenheterna ska inte understiga 400 mm. bakkantssäkring. Utåtgående dörr ska i alternativ 1 ha en godkänd bakkantssäkring och i alternativen 2 och 3 två godkända bakkantssäkringar.

Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Pardörr

Pardörr ska vara låst enligt något av följande alternativ:

Alternativ 1

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjolethandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Dessutom ska båda dörrhalvorna invändigt vara försedda och låsta med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjolethandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3. Dessutom ska båda dörrhalvorna invändigt vara försedda med en stålbom i fyrkantströr, dimension 40 x 40 x 3 mm, som ska vara låst med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Alternativ 3

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med två godkända låsenheter.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjolethandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåskolv.

Bakkantssäkring

Utåtgående pardörr ska i alternativ 1 ha en godkänd bakkantssäkring i varje dörrhalva och i alternativ 2 och 3 två godkända bakkantssäkringar i varje dörrhalva.

Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Skjutdörr

Skjutdörr ska vara låst med något av följande alternativ:

Alternativ 1

En godkänd låsenhet med hakande funktion. Dessutom ska dörren invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

Två godkända låsenheter med hakande funktion. Avståndet mellan låsenheterna ska inte understiga 400 mm.

Parskjutdörr

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsklass 4.

Port

Port ska invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Dessutom ska porten vara låst med något av följande alternativ:

- ett godkänt lås, eller
- ett invändigt godkänt spanjolethandtag, eller
- en invändig spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, monterat på porten respektive spanjolettstången och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3, eller
- ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3 i gejdern ovanför ett av taksjutportens hjul. Dörr i port ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Lucka

Lucka ska vara låst på samma eller likvärdigt utförande som för dörr.

Nödutgång

Nödutgång ska vara låst med

- en godkänd låsenhet och invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler” inkl. elektrisk upplåsnings- kontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion, eller
- två godkända låsenheter inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion

Nyckelhantering

Dörr, port, lucka och gallergrind/rulljalusi anses inte låst om nyckel kvarlämnats i låset.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänd låsbom, eller
- godkänt hänglås (enbart vid invändig låsning).

Godkänt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. godkänt hänglås eller godkänd låsbom för dörr, port och lucka

- Vid utvändig montering ska låsbommen uppfylla hänglåsklass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat. Fönster – även i dörr och lucka – vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller steg) ska ha särskilt inbrottskydd. Om fönster i dörr och lucka invändigt skyddas med godkänd gallergrind eller godkänt rulljalusi i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler" behöver fönster i dörr och lucka inte förses med särskilt inbrottskydd.

Med särskilt inbrottskydd av fönster avses

- invändigt monterat godkänt galler/rulljalusi i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler". Om gallret låses med hänglås ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3
- laminerat glas – i fönster som inte är öppningsbart – i klass B3 enligt svensk standard 22 44 25
- invändigt i metallram monterad polykarbonatskiva med en tjocklek av minst 10 mm.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler". Brandventilator som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomlig ska oavsett reglingsanordning ha invändigt galler enligt föregående stycke.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsytan som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler"

7.5.3 Förvaring av maskinerier som är datorer

Dator ska – om den inte förvaras i försäkringstagarens eller i dennes arbetstagares bostad – skyddas på något av nedanstående sätt.

Datorlås

Låst med ett godkänt datorlås monterat enligt tillverkarens anvisningar. För in- och utenheter (se definition av Dator) gäller dock inget krav på låsning. Nyckel till datorlås får inte förvaras på samma försäkringsställe som låset.

Skyddsklass 2 och inbrottslarm

Förvarad i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 2 på en plats i försäkringslokalen som är skyddad med inbrottslarm anslutet till larmcentral.

Inbrottslarm och stöldskyddsmärkning

Förvarad på en plats i försäkringslokal som är skyddad med inbrottslarm anslutet till larmcentral. Dessutom ska datorns hårddisk och processor vara elektroniskt identifierbara och registrerade hos S Reg. AB eller annan registerhållare som Svenska Stöldskyddsföreningen har samarbetsavtal med.

Skyddsklass 3, hela försäkringslokalen

Förvarad i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 3.

Skyddsklass 3, särskilt rum i försäkringslokalen

Förvarad i försäkringslokal beläget särskilt låst rum som uppfyller skyddsklass 3.

Värdeförvaringsenhet/övriga förvaringsenheter

Förvarad i låst värdevalv, värdeskåp, kassaskåp, säkerhetsskåp, stöldskyddsskåp eller dokumentskåp. Om det i försäkringsbrevet ställs högre krav på inbrottskydd för försäkringslokal än vad som anges ovan, gäller de kraven även för dator.

7.5.4 Hantering av nyckel och kodmedia

7.5.4.1 Nyckel och kodmedia till försäkringslokal

Nyckel och kodmedia till försäkringslokal ska – vid förvaring på försäkringsställe – förvaras i låst skåp eller låda. Skåp eller låda anses inte låst om nyckel kvarlämnats i eller i anslutning till låset.

7.5.4.2 Nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte förvaras på samma försäkringsställe som förvaringsutrymmet utan ska istället förvaras i

- låst lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
- låst bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där, eller
- låst bostad på annan plats än försäkringsställe

7.5.4.3 Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

7.5.4.4 Ändring av lås och pinkod

Lås och pinkod till försäkringslokal samt lås till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kodmedia eller pinkod.

7.6 Rån och överfall

7.6.1 Hantering av pengar och värdehandlingar inom försäkringslokal på försäkringsställe

Den som hanterar pengar och värdehandlingar inom försäkringslokal på försäkringsställe ska ha fyllt 18 år, såvida inte annan anställd som uppnått samma ålder samtidigt vistas i försäkringslokalen.

7.6.2 Hantering av pengar och värdehandlingar samt viss stödbegärlig egendom utanför försäkringslokal

Den som transporterar pengar och värdehandlingar utanför försäkringslokal ska ha fyllt 18 år. Om värdet av pengar och värdehandlingar överstiger 80 000 kr gäller dessutom att egendomen ska transporteras

- i en godkänd värdetransportväska, som är låst med nyckel som inte får medföras av transportören, eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Om värdet av stödbegärlig egendom, som helt eller delvis är av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar eller ur avsedda att bäras, överstiger 80 000 kr gäller att egendomen ska transporteras av minst två personer som båda fyllt 18 år.

7.6.4 Hantering av nyckel och kodmedia

7.6.4.1 Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

7.6.4.2 Ändring av lås och pinkod

Lås och pinkod till försäkringslokal samt lås till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme ska omedelbart bytas eller ändras om någon vid rån kommit över nyckel, pinkod eller låskombination.

7.7 Transport

7.7.1 Stöld och skadegörelse av egendom som transporteras i fordon

Egendom ska vid kortare uppehåll, t.ex. i samband med måltid, i- och urlastning eller liknande, förvaras i låst fordon. Öppningsbara fönster ska vara stängda. För maskinerier som är datorer, kameror, kameratillbehör och mobiltelefoner gäller dessutom att egendomen ska förvaras i insynsskyddat utrymme.

7.7.2 Övriga aktsamhetskrav

Före transportens början ska egendomen emballeras, packas, stuvras eller i övrigt iordningställas på ett för transporten lämpligt sätt.

7.8 Skadegörelse

7.8.1 Skadegörelse på lös egendom

Lös egendom ska hållas under uppsikt för att förhindra eller försvåra skadegörelse. Detta gäller dock inte för utomhus förvarade maskinerier som är

- fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
- containrar.

7.9 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag enligt nedan från den ersättning som annars hade betalats. Sådant avdrag görs även från ersättning till annan försäkrad än den som inte följt föreskriften. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts
- ingen av dem som anges i 8.2 varit försumlig
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

7.9.1 Gemensam huvudregel (kausalitet och skälighet)

Om en säkerhetsföreskrift inte har följts får ersättningen sättas ned endast i den utsträckning Försäkringsgivaren kan visa att skadans uppkomst eller omfattning har påverkats av att föreskriften inte följts. Nedsättning får inte göras om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften hade följts. Nedsättning med 100 % får endast göras om den försäkrade har handlat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet, eller annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

7.9.2 Samtliga skadehändelser

7.9.2.1 Programvara och datainformation

Avdrag görs med 100 % om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.3 inte följts.

7.9.3 Brand

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 7.1 och 7.4 inte följts för

- brandfarliga och explosiva varor
- revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning
- brandsläckning och brandlarm
- branddörr och annan sektionering
- brännbart material som förvaras utomhus
- batteriladdning
- tobaksrökning
- motordrivet fordon som tillfälligt repareras i försäkringslokal
- heta arbeten

Om myndighetskrav ej följts görs avdrag med 100%.

7.9.4 Inbrott

Avdrag görs med 100 % om inbrottskydd enligt 8.5.1 saknas eller inte aktiverats genom t.ex. låsning eller på annat sätt.

7.9.4.1 Nyckelhantering – särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 100 % om nyckel inte hanterats enligt 8.5.4.2.

7.9.4.2 hantering av nyckel, kodmedia och pinkod

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.5.4.1 och 8.5.4.3–4 inte följts för

- nyckel och kodmedia till försäkringslokal
- märkning av nyckel och kodmedia
- ändring av lås och pinkod.

7.9.5 Rån och överfall

7.9.5.1 Tillgrepp av viss egendom i försäkringslokal eller som medförs utanför försäkringslokal

7.9.5.1.1 Åldersgräns 18 år

Avdrag görs med 100 % om den eller de som utsatts för rån eller överfall inte fyllt 18 år enligt 7.6.1–2

7.9.5.1.2 Värdetransportväska – två personer i sällskap

Avdrag görs med 100 % till den del skadan överstiger 80 000 kr om transporten inte utförs med en godkänd värdetransportväska eller av minst två personer enligt 8.6.2.

7.9.6 Hantering av nyckel och kodmedia

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna för hantering av nyckel och kodmedia inte följts enligt 8.6.4.

7.9.7 Transport

Avdrag görs med 100 % vid stöld av och skadegörelse om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.7 inte följts.

7.9.8 Skadegörelse på lös egendom

Avdrag görs med 100 % vid skadegörelse på lös egendom som inte hålls under uppsikt enligt 8.8.

7.9.9 Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om övriga säkerhetsföreskrifter inte följts.

8. Åtgärder vid skada

8.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan.

8.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren e, får Försäkringsgivaren göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa. Om den försäkrade efter det att skada inträffat avstått från sin rätt till ersättning från den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan, begränsas Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet gentemot den försäkrade i motsvarande mån och redan utgiven försäkringsersättning ska återbetalas till Försäkringsgivaren

8.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att skadan har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren. Om den försäkrade dröjer med skadeanmälan och detta medför skada för Försäkringsgivaren, har Försäkringsgivaren rätt att göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.
- vid stöld, inbrott, rån eller överfall snarast polisanmäla händelsen och skicka anmälan till Försäkringsgivaren
- specificera sitt ersättningskrav och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek. Krav från annan försäkringsgivare regleras av försäkringsgivaren utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

8.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när skadan har upptäckts. Annars går rätten till ersättning förlorad.

8.4 Besiktning av skada

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering. Underlåter den försäkrade sina skyldigheter enligt föregående stycke är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

9.1 Skadevärderingsregler

9.1.1 Byggnad

9.1.1.1 Byggnad återställs

Om återställande sker inom två år värderas skadan med utgångspunkt från vad det kostar att utan dröjsmål och med användande av rationella metoder och material återställa byggnad. Med återställande avses reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål. Härmed avses även att anskaffa annan lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål på annan plats inom Sverige. Från återställandekostnaden görs avdrag för värdeminskning genom ålder och bruk på byggnadsdel enligt reglerna i 10.1.1.6 (Tabell för åldersavdrag). Återställandekostnaden minskas med den värdeökning som kan uppstå till följd av sådan förhöjd ändamålsenlighet som har annan orsak än ändrad belägenhet. Återställandet måste ske senast inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen. Kan utan väsentlig olägenhet återställande ske i samband med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

Om återställande sker på annan plats inom Sverige tillämpas följande regler:

- Skadan värderas till kostnaden för återställande enligt vad som i övrigt anges, dock högst till vad det skulle ha kostat att utan dröjsmål återställa byggnaden på den ursprungliga grunden.
- Återställandekostnaden enligt föregående stycke reduceras med det belopp varmed marknadsvärdet ökar genom att återställande sker på annan plats.

9.1.1.2 Byggnad återställs inte

Återställs inte den skadade byggnaden värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

9.1.1.3 Oanvänd byggnad

Byggnad som inte används ersätts med kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet.

9.1.1.4 Byggnad med kulturell särart

Försäkringen ersätter den merkostnad som föranleds av att skadad byggnad/byggnadsdel på grund av sin kulturella särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material.

9.1.1.5 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade berättigad till ersättning för restvärdet av kvarvarande delar. Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar och på Försäkringsgivarens bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

9.1.1.6 Tabell för åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för varje byggnadsdel (installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc.) enligt tabellen nedan. En byggnadsdels ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 80 % för varje byggnadsdel. Vid skada på målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad eller golvbeläggning räknas målningen etc. i varje rum som en byggnadsdel. För byggnadsdel vars underhåll varit eftersatt eller som utsatts för onormalt slitage görs särskilt avdrag på återställande- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel som inte anges i tabellen för åldersavdrag. Arbetskostnad omfattas ej av åldersavdrag. (Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

Tabell för åldersavdrag (10.1.1.6)

- A.** Installationer för el, värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation och maskinell utrustning
- rörsystem och vatten radiatorer 25 år 5 %
  - elinstallation 25 år 5 %
  - värmepanna 10 år 8 %
  - värmepump och kompressor 5 år 8 %
  - luftvärmepump 5 år 8 %
  - solfångare, vindkraftverk och hushållsmaskiner 10 år 8 %
  - övriga installationer och annan maskinell utrustning 10 år 5 %
  - sanitetsgods 20 år 5 %
  - bevattningsanläggning 30 år 5 %
  - larmanläggning 10 år 5 %
- B.** Radio- och TV-antenn (även parabol), markis, utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation 5 år 8 %
- C.** Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad – dock inte i våtrum 10 år 8 %
- D.** Köks- och garderobsinredning 25 år 5 %
- E.** Golvbeläggning, dock inte våtrum
- sten, keramik och parkett 25 år 5 %
  - homogent trä 25 år 5 %
  - plast, linolium, laminat 15 år 5 %
  - textil 5 år 8 %
  - övrigt 15 år 5 %

F. Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt

- golv- och väggmatta 10 år 5 %
- keramiska plattor 20 år 5 %
- övrigt material och utförande samt målning 5 år 10 %

G. Takbeläggning

- papp, plast och gummi 15 år 8 %
- plåt 25 år 2 %
- övrigt material 25 år 2 %

H. Skorsten

- stål och plåt 25 år 2 %
- annat material 25 år 2 %

9.1.2 Maskinerier

9.1.2.1 Maskinerier som återställs

Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage, omödemitet eller minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik med mer än halva återanskaffningsvärdet vid skadetillfället värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet. Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen. Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte. Avdrag på grund av ökad avkastningsförmåga I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål kan ökas genom tilläggsinvestering som bekostas av försäkringstagaren, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinstökning som kan beräknas uppkomma. Här avses både nominell kapacitetsökning och produktionskostnadsbesparingar. I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål ökas på grund av att dess återställande inte kan ske genom inköp av likvärdigt föremål, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinst som kan beräknas uppkomma genom den ökade avkastningen. Utökad avkastningsförmåga ska beaktas under en tid av två år från det att återställandet fullbordades. Enbart vinst som kan beräknas överstiga 1 000 000 kr beaktas.

9.1.2.2 Modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster

Skadan värderas till kostnaden som inom två år läggs ned på att återställa föremålen. Inaktuella föremål värderas högst till 25 % av kostnaden för att återställa samtliga inaktuella föremål.

9.1.2.3 Maskinerier som är datorer

Vid skada på dator värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan datorns värde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Datorns värde omedelbart före skadan fastställs enligt en schablonmässig värdering enligt vad som framgår av nedanstående tabell. Vid återställande av dator ersätts 100 % av installationskostnaden. Datorns ålder i månader från Ersättning i procent den tidpunkt då föremålet togs av inköpspriset i bruk som nytillverkat

≤ 6 100

> 6 80

> 12 60

> 18 40

> 36 20

> 54 10

9.1.2.4 Lindningar till elektrisk utrustning samt värmepump och kompressor

Vid skada på

- lindningar – och på grund härav uppkomna skador på plåtar – till elektrisk utrustning
- värmepump och kompressor värderas skadan till kostnaden för återställandet. Från den sammanlagda återställandekostnaden (dvs. kostnad för ut- och inmontering, material, arbete och transport), görs avdrag för värdeminskning enligt nedanstående tabell. Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %. Om driftförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en annan takt än vad som är normalt kan annan bedömning ske.

9.1.2.5 Maskinerier som används i entreprenad- och montageverksamhet

För maskinerier och hjälpmedel som används i entreprenad- och montageverksamhet och som återställs värderas skadan enligt 10.1.2.1 första stycket.

Från återanskaffningsvärdet görs avdrag enligt tabellen nedan. Om egendomen inte återställs värderas skadan till marknadsvärdet omedelbart före och efter skadan. Vidberäkning av marknadsvärdet görs från återanskaffningsvärdet avdrag enligt tabellen nedan. Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %. (Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

9.1.2.5 Tabell för åldersavdrag

Lindningar till:

– Transformator 12 år 3 %

– Generator 12 år 4 %

– Motor 8 år 5 %

Föremål:

– Värmepump och kompressor 3 år 10 % (Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

Beräkning av marknadsvärdet

- Bod, container och ställningar 5 år 10 %
- Handverktyg och mindre redskap 2 år 20 %
- Eldrivna verktyg och maskiner mindre redskap 2 år 20 %
- Motordrivna maskiner t.ex. kompressor, byggtork och hiss mindre redskap 2 år 10 %
- Robotgräsklippare 2 år 10 %
- Övriga föremål mindre redskap 5 år 10 %

9.1.2.7 Vissa andra föremål

Vid skada på följande föremål värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet:

- Motordrivet fordon och släpfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon.
- Duk i plasthall och tält.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

9.1.2.8 Maskinerier som inte återställs

Återställs inte skadat föremåls värderas skadan till skillnaden mellan föremålets marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

9.1.3 Varor

Skadan värderas till varornas värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

9.1.3.1 Varor som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning

Skadan värderas till tillverkningskostnaden för att utan dröjsmål återställa varorna. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av varor av samma slag. Om varorna inte återställs inom två år värderas de till tillverkningskostnaderna vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket de då hade kunnat säljas minskat med inbesparade kostnader. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

9.1.3.2 Varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning

Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa varorna. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av varor av samma slag. Om varorna inte återställs inom två år värderas de till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att återställa dem, dock högst till det pris för vilket de då hade kunnat säljas minskat med inbesparade kostnader. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

9.1.3.3 Varor sålda och färdiga för leverans

Skadan värderas – om leverans inte kan fullgöras med andra varor – till det avtalade försäljningspriset för varorna minskat med inbesparade kostnader.

9.1.4 Arbetstagares egendom

Skadan värderas enligt reglerna i Försäkringsgivarens hemförsäkringsvillkor.

9.1.5 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för respektive objekttyp om egendomen hade tillhört försäkringstagaren.

9.1.6 Lagrad information

Skadan värderas till skäliga kostnader för att återställa informationen inom två år från skadedagen.

9.1.7 Trädgård och tomtmark

Skadan värderas enligt 10.1.2 Maskinerier. Vid nyplantering av buskar och träd betalas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

9.1.8 Värdehandlingar

Skadan värderas till de kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

9.2 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 (Skadevärderingsregler)
- röjningskostnad enligt 10.2.1
- räddningskostnad enligt 10.2.2
- dröjsmålsränta enligt 10.2.9 med avdrag för
- självrisk enligt försäkringsbrev
- underförsäkring enligt 10.2.4
- ränta enligt 10.2.9
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8.9.

9.2.1 Röjningskostnad

Ersättning betalas för kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället.

9.2.2 Räddningskostnad

Ersättning betalas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 9.1 (Räddningsplikt) om skadan omfattas eller skulle kunna ha omfattats av försäkringen och att kostnaderna med hänsyn till omständigheterna är skäliga. I samband med sådan egendomsskada som omfattas av försäkringen betalas även ersättning för egendomsskada som uppkommer genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadas, förkommer eller stjäls. Ersättning betalas dock inte om kompensation kan erhållas från annat håll.

9.2.3 Kostnader som inte ersätts

9.2.3.1 Merkostnader

Ersättning betalas inte för merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

9.2.3.2 Kostnader för att framställa krav

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

9.2.4 Underförsäkring

9.2.4.1 Fullvärdesförsäkring

Denna försäkring grundar sig på uppgifter lämnade i premieunderlaget. Väsentliga avvikelser från verkliga värden kan leda till påföljd, exempelvis nedsättning av skadeersättning.

9.2.4.4 Garanti mot underförsäkring

Vid skada på byggnad, maskinerier och varor betalas ersättning upp till försäkringsbeloppet utan tillämpning av bestämmelser om underförsäkring. Detta gäller under förutsättning att försäkringsbeloppet vid försäkringsårets början för

- byggnad motsvarar återanskaffningsvärdet
- maskinerier motsvarar återanskaffningsvärdet
- varor motsvarar det beräknade – med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden
- högsta värdet under försäkringsåret. Om försäkringsbeloppet ändras under försäkringsåret gäller garantin mot underförsäkring från tidpunkten för ändringen. Vid fullvärdesförsäkring av byggnad gäller garantin under förutsättning att uppgifterna i värderingsunderlaget är riktiga.

9.2.4.5 Röjnings- och räddningskostnad vid underförsäkring

Vid underförsäkring betalas röjnings- och räddningskostnader i samma proportion som egendomsskadan.

9.2.5 Samtidig allframtidförsäkring

Vid samtidig allframtidförsäkring betalas ersättning för skada värderad enligt skadeersättningsreglerna minskad med den ersättning som kan erhållas från allframtidförsäkringen.

9.2.6 Inteckningshavare

9.2.6.1 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning. Vid fullvärdesförsäkring av byggnad beräknas värdet enligt av Försäkringsgivaren tillämplad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället.

9.2.6.2 Företagsinteckning

Om långgivare som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos Försäkringsgivaren, har denne, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för skada genom brand, blixtnedslag eller explosion. Detta gäller oavsett om ersättningen betalas på grund av brandförsäkringsavtal eller annat tillämpligt försäkringsavtal. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig. Vid fullvärdesförsäkring av byggnad beräknas värdet enligt av Försäkringsgivaren tillämplad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället.

9.2.7 Skadeersättningsregler i övrigt

Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom. Försäkringsgivaren är inte skyldigt att ta hand om skadad egendom men har rätt att efter att ha lämnat ersättning för den skadade egendomen helt eller delvis överta äganderätten till denna. Kommer egendom för vilken ersättning betalats till rätta ska egendomen snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

9.2.8 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom. Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte medfört ändring. Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått utredningen eller värderingen.

9.2.9 Ränta

Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i 10.2.8 (Tidpunkt för betalning av ersättning), betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Om återställande sker efter det att ersättning betalats för den skadade egendomens marknadsvärde minskas skadeersättningen med den ränta som belöper sig på marknadsvärdeersättningen under tiden till dess att återställande sker. Ränta beräknas enligt Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den understiger 500 kr.

10. Självrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

Avbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- annan i försäkringsbrevet angiven försäkrad såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott som uppkommer under ansvarstiden till följd av egendomsskada som inträffar under försäkringstiden. Ansvarstiden är 12 månader om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott till följd av egendomsskada som inträffar inom Norden • på försäkringsställe eller på plats i dess omedelbara närhet • hos leverantör eller köpare

4. Vad som är försäkrat

4.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag för försäkrad verksamhet. Med försäkringsmässigt täckningsbidrag avses resultatet av följande beräkning av poster bokförda enligt kontoplan EU BAS99 (om sådan används eller skulle ha använts): Försäkringen gäller även för egen nedlagd tid. intäkter +
3000–3799 Huvudintäkter, Fakturerade kostnader, Rörelsens sidointäkter, Intäktskorrigeringar
3900–3929 Övriga rörelseintäkter
3980–3999 Erhållna bidrag, övriga ersättningar och intäkter. kostnader –
4000–4999 Utgifter/kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster
5020–5049 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5120–5149 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5300–5399 Energikostnader
5400–5499 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial
5500–5599 Reparation och underhåll
5600–5699 Kostnader för transportmedel
5700–5799 Frakt och transport
6800–6899 Inhyrd personal
6910–6919 Licensavgifter och royalties.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Ersättning betalas för avbrott till följd av egendomsskada som är ersättningsbar enligt

- **5.A** Brand
- **5.B** Naturskada och dammgenombrott
- **5.C** Inbrott
- **5.D** Rån och överfall
- **5.E** Vatten
- **5.F** Transport
- **5.G** Glas- och skyltskada
- **5.H** Skadegörelse och stöld
- **5.I** Maskinförsäkring – byggnad
- **5.J** Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation
- **5.K** Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart
- **5.L** Merkostnad på grund av myndighetskrav
- **5.M** Kulvert
- **5.N** Vätska
- **5.P** Kyl- och frysskada
- **5.Q** Cyber/dataintrång
- egendomsskada på varor eller kunders egendom som är ersättningsbar enligt 5.A–5.L ovan, även om sådan egendom inte omfattas av egendomsförsäkringen enligt 4.2 (Vad som inte är försäkrat)
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme till den försäkrade verksamheten
- sådan egendomsskada inom Norden som inträffar hos den försäkrades leverantör eller köpare som skulle ha varit ersättningsbar på försäkringsställe enligt 5.A–E. Ersättningen förutsätter att leveransavtalet är skriftligt och gällande vid skadetillfället
- att tillträde till den försäkrade verksamheten hindras genom avspärning som beordras av Räddningstjänst eller Polismyndighet under förutsättning att avspärningen uppkommit genom en händelse som inte i förväg är planlagd.
- tilläggsförsäkring A. Maskinförsäkring – byggnad ingår, betalas även ersättning för avbrott som uppstår genom ersättningsbar maskinskada på byggnad
- maskinavbrottsförsäkring ingår, betalas ersättning för avbrott som uppstår genom ersättningsbar maskinskada på försäkrade maskinerier. Avbrottet ersätts även om egendomsskadan är undantagen enligt försäkringsvillkor Allmänna avtalsbestämmelser.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Allmänna ersättningsbegränsningar

Ersättning betalas inte för förlust som

- beror på förlängd avbrottsperiod på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist
- orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut
- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även i fråga om storlek – är avtalat enligt allmänna leveransbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

7. Försäkringsbelopp

7.1 Beloppslös försäkring

Försäkringen är beloppslös, fullvärde.

7.3 Uppgifter för förnyat försäkringsavtal

För beräkning av förnyat försäkringsavtal ska försäkringstagaren lämna uppgift om vid tidpunkten för uppgiftslämnandet kända värden avseende

- fakturerad försäljning enligt det senaste avslutade räkenskapsåret före begynnelse dagen.

8. Säkerhetsföreskrifter

Utöver de säkerhetsföreskrifter som särskilt avtalats för avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för den egendomsförsäkring vars skadehändelse åberopas. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada begränsas påföljden gemensamt till det avdrag i egendoms- eller avbrottsförsäkringen som är högst. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter. Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts
- ingen av dem som anges i Egendomsförsäkring 8.2 varit försumlig
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan har inträffat utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- söka bereda sådana arbetstagar, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningskyldig med anledning av skadan.

9.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren, får Försäkringsgivaren göra skäligen avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

9.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att egendomsskada har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren.
- vid stöld, inbrott, rån eller överfall snarast polisanmäla händelsen och skicka anmälan till Försäkringsgivaren
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättnings storlek.

9.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Ersättning betalas för förlust värderad till skillnaden mellan det försäkringsmässiga täckningsbidraget som den försäkrade beräknas skulle ha uppnått om skadan ej inträffat och det faktiskt uppnådda försäkringsmässiga täckningsbidraget under ansvarstiden minskat med • det försäkringsmässiga täckningsbidrag som omfattas av ersättningen för egendomsskadan, t.ex. för varor och eget reparationsarbete

- den avkastning som den försäkrade under ansvarstiden erhållit på ersättningsbelopp som betalats för egendomsskadan
- kostnader som kunnat inbesparas
- avskrivningar som har reducerats till följd av skadan
- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som uppstått i annan rörelse som den försäkrade eller annan för dennes räkning driver på grund av skadan.

10.1.2 Speciella regler vid uthyrning av byggnad

Skadebeloppet utgörs av den förlust – värderad enligt 10.1.1 – som den försäkrade åsamkas genom nedsättning av hyra för lokal eller lägenhet som hyresgäst enligt lag eller avtal av standardkaraktär har rätt till. För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av avgiften som kan krävas enligt lag eller bostadsrättsföreningens stadgar. Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lokalen sedan den reparerats inte hyras ut för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid, dock högst för tre månader. För uthyrd lokal ska hyreskontrakt vara tecknat före skadedagen. För sådan del av byggnaden, som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om byggnaden varit uthyrd mot skälig hyra.

10.2 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnader enligt 10.2.1
- ränta enligt 10.2.3 med avdrag för
- karens enligt 11
- underförsäkring enligt 10.2.6
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8 (Säkerhetsföreskrifter).

10.2.1 Räddningskostnader

Ersättning betalas för skäliga kostnader som den försäkrade haft för att fullgöra sin räddningsplikt enligt 9.1 (Räddningsplikt), dock högst med det belopp varmed förlusten av det försäkringsmässiga täckningsbidraget minskat. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden.

10.2.2 Kostnader för att framställa krav

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

10.2.3 Ränta

Ersättning betalas för ränteförlust under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Vid beräkning av sådan ränteförlust betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i 10.2.5 (Tidpunkt för betalning av ersättning), betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den understiger 500 kr.

10.2.4 Verklig förlust

Försäkringen ska inte ge den försäkrade någon vinst utan endast ge ersättning för genom avbrottet uppkommen förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag och ersättning för räddningskostnad.

10.2.5 Tidpunkt för betalning av ersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut eller tidigare om parterna är överens om att så ska ske. Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom. Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått utredningen eller värderingen.

10.2.6 Underförsäkring

10.2.6.1 Belopplös försäkring

Full försäkring föreligger om i försäkringsbrevet angiven omsättning motsvarar omsättningen enligt försäkringsbrevet. Om det visar sig att den verkliga omsättningen är högre än den angivna omsättningen föreligger underförsäkring. Ersättning betalas då endast för så stor del av avbrottsskadan som svarar mot förhållandet mellan den uppgivna och den verkliga omsättningen.

10.2.6.2 Försäkring med angivet försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är lägre än det försäkringsmässiga täckningsbidraget beräknas den försäkrade ha uppnått om skada ej inträffat enligt 10.1.1 (Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag), föreligger underförsäkring och ersättning betalas endast för så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av det beräknade täckningsbidraget.

10.2.6.3 Försäkring av enbart byggnad

Om ersättning för byggnadsskadan minskats på grund av underförsäkring reduceras ersättningen för hyresförlust i motsvarande omfattning.

11. Karens

Försäkringen omfattar inte avbrott under karenstiden. Karenstiden räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffade. Karenstiden är 24 timmar.

Extrakostnadsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är
– försäkringstagaren
– annan i försäkringsbrevet angiven försäkrad såsom innehavare av försäkrad rörelse

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnad som uppkommer under ansvarstiden till följd av egendomsskada som inträffar under försäkringstiden. Ansvarstiden är 12 månader om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnader till följd av egendomsskada som inträffar inom Norden på försäkringsstället eller på plats i dess omedelbara närhet. 4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Extrakostnader

Ersättning betalas av Försäkringsgivaren för i försäkringsbrevet angivna extrakostnader för att upprätthålla den försäkrade rörelsen efter sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt i försäkringsbrevet angivet villkor för egendomsförsäkring.

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Ersättnings betalas inte för kostnad som

- beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist
- orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma stick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut.
- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även i fråga om storlek – är avtalat enligt allmänna leveransbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

6. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är högsta ersättning som Försäkringsgivaren betalar vid skada.

7. Säkerhetsföreskrifter

Utöver de säkerhetsföreskrifter som särskilt avtalats för extrakostnadsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för den egendomsförsäkring vars skadehändelser åberopas. Vid samtidig egendoms- och extrakostnadsskada begränsas påföljden gemensamt till det avdrag i egendoms- eller extrakostnadsförsäkringen som är högst. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter. Avdraget kan minskas eller helt tas bort om • det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts. • ingen av dem som anges i egendomsförsäkringen 8.2 varit försumlig • särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter

8. Åtgärder vid skada

8.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan har inträffat
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan

8.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren, får Försäkringsgivaren göra skäligen avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att den innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

8.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att egendomsskada har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren.
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek.

8.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

9.1 Skadevärderingsregler

Skadan värderas till under ansvarstiden uppkomna extrakostnader som försäkringstagaren fått vidkännas för att upprätthålla den försäkrade rörelsen i samma omfattning som den skulle ha haft om skadan inte inträffat. Medför extrakostnaderna nytta även efter ansvarstidens slut minskas skadeersättningen med restvärdet.

9.2 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 Skadevärderingsregler och Räddningskostnader enligt 10.2.1, dock högst med försäkringsbeloppet
- ränta enligt 10.2.3 med avdrag för
- självrisk och karenstid enligt 11
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8. Säkerhetsföreskrifter.

9.2.1 Räddningskostnader

Ersättning betalas för skäliga kostnader som den försäkrade haft för att fullgöra sin räddningsplikt enligt avsnitt Räddningsplikt. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden.

9.2.2 Kostnader för att framställa krav

9.2.2.1 Skaderegleringskostnader

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnader för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

9.2.3 Ränta

Ersättning betalas för ränteförlust under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Vid beräkning av sådan ränteförlust betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i stycket Tidpunkt för betalning av ersättning, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den understiger 500 kronor.

9.2.5 Tidpunkt för betalning av ersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut eller tidigare om parterna är överens om att så ska ske. Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

10. Karenstid

Försäkringen omfattar inte avbrott under karenstiden. Karenstiden räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffade. Karenstiden är 24 timmar.

Epidemiavbrottsförsäkring

1. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott till följd av myndighets ingripande enligt 5, som görs under försäkringstiden och som föranleds av smittsam sjukdom som upptäcks under försäkringstiden.

2. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid myndighets ingripande på försäkringsställe (gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning) som anges i försäkringsbrevet.

3. Försäkrade skadehändelser

Ersättning lämnas för avbrott som uppkommer på grund av myndighets ingripande med stöd av smittskyddslagen, SFS 2004:168, eller livsmedelslagen, SFS 2006:804, för att förhindra spridning av smittsam sjukdom bland människor.

3.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- kostnader och förluster, för vilka ersättning utgår från allmänna medel. Har ersättning från allmänna medel inte medgivits på grund av att anspråk på sådan ersättning inte framställts inom föreskriven tid, lämnas inte ersättning genom försäkringen för sådan ersättning som kunnat utgå från allmänna medel om anspråk framställts inom föreskriven tid
- kostnader för sanering av egendom för att förhindra spridning av smittsam sjukdom
- sådan förlust som är en följd av att myndighet förbjuder vidare bearbetning eller försäljning av vara, samt med anledning härav nödvändiga kostnader för bortforsling och destruktion av varan.

4. Försäkringsbelopp

Med försäkringsbelopp avses i försäkringsbrevet angivet belopp, vilket utgör försäkrat täckningsbidrag. Försäkringsbeloppet ska vid skadetillfället motsvara det försäkringsmässiga täckningsbidrag som rörelsen skulle gett under en period motsvarande ansvarstidens längd om skada inte inträffat. Om försäkringsbeloppet anges som första risk i försäkringsbrevet ersätts skada upp till försäkringsbeloppet. Om försäkringsbelopp inte anges i försäkringsbrevet är avbrottsförsäkringen beloppslös.

5. Säkerhetsföreskrifter

Föreskrift som meddelats i lag, förordning eller av myndighet och vars iakttagande är ägnat att förebygga eller begränsa smittspridning, ska anses som intagen i detta försäkringsvillkor.

6. Åtgärder vid skada

Ersättningskrav

Den försäkrade ska genom handling utfärdad av vederbörlig myndighet styrka den tid som rörelsen enligt myndighetens beslut inte kunnat drivas. Den försäkrade ska vidare styrka att han i fastställd ordning sökt ersättning av statsmedel.

7. Karens

Försäkringen omfattar inte förlust under karenstiden. Karenstiden räknas från den tidpunkt då myndighets ingripande sker. Karenstiden är 24 timmar om inte annat anges i försäkringsbrevet.

8.1 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att myndighetsbeslut har erhållits.

8.2 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Medlemsavbrott

1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för golfklubbens kostnad för återbetalning av årsavgiften till medlem när medlemmen inte kunnat spela golf på grund av olycksfall, sjukdom eller dödsfall. Ersättningen betalas till golfklubben.

2 Förutsättningar för ersättning

Ersättning kan lämnas endast om samtliga villkor nedan är uppfyllda:

- Medlemmen har inte kunnat spela golf på grund av olycksfall, sjukdom eller dödsfall.
- Skadehändelsen/orsaken skall ha uppkommit i samband med golf.
- Skadehändelsen/orsaken skall ha inträffat efter att årsavgiften erlagts.
- Kortaste avbrottsperiod är 30 dagar. Ersättning utbetalas därefter från första dagen i avbrottsperioden.
- Försäkringen gäller under golfsäsongen, 1 mars - 31 oktober.
- Medlemmen skall vara en aktiv golfspelare.
- Det finns ingen självrisk.

3 Ersättningsberäkning

Golfsäsongen 1 mars - 31 oktober anses bestå av 240 delar.

Ersättning beräknas enligt följande:

Ersättning = Årsavgift / 240 × Avbrottsperiod.

Om avbrottet varat 4 månader eller längre återbetalas hela årsavgiften, förutsatt att inget spel kunnat genomföras efter avbrottet.

4 Högsta ersättning

Maxersättning per skada och medlem är 20 000 kr.

5 Krav på underlag

För att ersättning ska kunna betalas ska följande handlingar kunna uppvisas och skickas in:

- Vid olycksfall eller sjukdom: utdrag från 1177 som styrker olycksfallet/sjukdomen.
- Vid dödsfall: dödsfallsintyg.
- Utdrag från GIT som visar spelade rundor innevarande år och de två senast förevarande åren.
- Underlag som visar erlagd årsavgift och när den betalats.

Oljeskadeförsäkring - Den försäkrades egendom

1. När gäller försäkringen

Försäkringen gäller för skada på den försäkrades egendom – vartill även räknas mark och vattentäkt – genom oberäknad utströmning av olja från cistern (även bergrum) med tillhörande rörsystem och gäller med tillämpning av Allmänna villkoren Egendom och Brand med följande avsteg och särskilda bestämmelser. Anmärkning: Med olja förstås enligt denna klausul, utöver vad som enligt tekniskt språkbruk därmed avses, även brandfarlig vätska enligt Förordningen om brandfarliga varor (SFS 1988:1145).

2. Var gäller försäkringen

Försäkringen gäller inom Sverige.

3. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- skada på den läckande cisternen med tillhörande rörsystem,
- utrunnen olja
- skada som är ersättningsbar genom annan försäkring
- skada genom inblandning av olja i annan vätska än yt- eller grundvatten
- skada som är en följd av normalt och beräknligt spill

4 Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är sammanlagt för sakskada och förmögenhetsförlust begränsad till i försäkringsbrevet särskilt angivet belopp.

5. Säkerhetsföreskrifter

- I lag och författning eller av offentlig myndighet meddelad föreskrift avseende att förebygga eller begränsa skada genom utströmmande olja skall följas.
- Anläggningen skall, för att snabbt ingripande vid oljeutströmning skall kunna ske, ha tillgång till sådan utrustning och utbildad personal som förskrivs i lag, författning eller av offentlig myndighet.

6. Självrisk

Vid varje skadetillfälle skall från det sammanlagda skadebeloppet avdras det självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

7.1 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att skadan har upptäckts.

7.2 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när skadan har upptäckts. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Oljeskadeförsäkring – Tredjemans egendom

1. När gäller försäkringen

Försäkringen gäller för skada genom utströmmande olja från sådan cistern (även bergrum) med tillhörande rörsystem som ägs eller används av försäkringstagaren och från sådan tankbil eller tankvagn som disponeras av försäkringstagaren för transport till försäkringstagarens anläggning eller från denna utan mellanlagring – allt inom hans i försäkringsbrevet angivna rörelse – och enligt Allmänna villkor Ansvar med följande avsteg och särskilda bestämmelser. Anmärkning: Med olja förstås enligt denna klausul, utöver vad som enligt tekniskt språkbruk därmed avses, även brandfarlig vätska enligt Förordningen om brandfarliga varor (SFS 1988:1145).

2. Var gäller försäkringen

Försäkringen gäller inom Sverige.

3. Vad gäller försäkringen för

- Försäkringsgivaren åtar sig att för den försäkrade betala skada på tredje man tillhörig egendom – dock inte den utrunna oljan – samt honom åsamkad förmögenhetsförlust, vilken inte betingas av personskada, varvid endast krävs att rättsligt relevant orsakssamband föreligger mellan utströmningen och skadan (så kallad adekvat kausalitet).
- Försäkringen gäller även för förorening av sjö, vattendrag och vattentäkt.

4. Vad försäkringen inte gäller för

- Försäkringen gäller inte för skada som är en följd av normalt och beräknligt spill.
- Försäkringen gäller inte för skada i den mån ersättning härför skall utgå enligt lagen angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift eller i följd av trafik med luftfartyg eller fordon, för vilket Trafikskadlagen (TSL) äger tillämpning, då den försäkrade är ägare, brukare eller förare.

5. Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är sammanlagt för sakskada och förmögenhetsförlust begränsad till i försäkringsbrevet särskilt angivet belopp.

6 Säkerhetsföreskrifter

- I lag och författning eller av offentlig myndighet meddelad föreskrift avseende att förebygga eller begränsa skada genom utströmmande olja skall anses som intagen i försäkringsbrevet.
- Anläggningen skall, för att snabbt ingripande vid oljeutströmning skall kunna ske, ha tillgång till sådan utrustning och utbildad personal som kan föreskrivas i försäkringsbrevet.
- Åsidosätts ovannämnda säkerhetsföreskrifter, är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad i enlighet med vad som för sådant fall föreskrivs i lagen om försäkringsavtalet.

7. Självrisk

Vid varje skadetillfälle skall från det sammanlagda skadebeloppet avdras det självrisksbelopp som anges i försäkringsbrevet.

8 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att han mottagit anspråk på ersättning, oavsett om anspråket har preciserats ekonomiskt.

9 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när den försäkrade mottagit anspråk på ersättning. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrade och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten. Med försäkrad avses försäkringstagaren och den som är medförsäkrad i försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden. Vid miljöskada gäller försäkringen enbart för skada som upptäckts under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom EU/EFTA. Försäkringen gäller i hela världen för skada som inträffar vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor. Försäkringen gäller dessutom i hela världen, utom i USA och Kanada, för skada genom indirekt export.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skadeståndsanspråk till följd av sak- och personskada som framställs mot den försäkrade

- och som har uppkommit i den verksamhet som anges i försäkringsbrevet
- såsom ägare, brukare eller tomträtsinnehavare av fastighet, där verksamheten bedrivs samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Omfattning

Försäkringen gäller för verksamhets- och produktansvar.

5.1.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- enligt försäkrade avtal samt för sådan förmögenhetsskada som är en direkt följd av en enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

5.1.2 Ren förmögenhetsskada

5.1.2.2 Skada enligt personuppgiftslagen

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

Försäkringsbeloppet framgår av kap. 7 (Försäkringsbelopp).

5.1.2.3 Skada enligt miljöbalken

Försäkringen omfattar ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (1998:808). Försäkringsbeloppet framgår av kap. 7 (Försäkringsbelopp).

5.1.3 Skada på omhändertagen egendom

Försäkringen gäller för skada på omhändertagen egendom. Försäkringen ersätter även skälig kostnad för ändring eller, om så erfordras, byte av lås i fastigheter inom Sverige i samband med att omhändertagen nyckel förkommit. Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia bifogas till skadeanmälan. Försäkringen gäller dock inte för skada

- på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt eller leasat
- på motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit, lånat eller annars nyttjat
- om nyckeln var märkt med namn eller adress i klartext eller vid stöld ur olåst bil

5.2 Åtagande

Vid skadeståndskrav, som omfattas av försäkringen och som överstiger självriskan, åtar sig Försäkringsgivaren för den försäkrades räkning att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala rättegångskostnader eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få av motpart eller av annan
- ersätta det skadestånd som överstiger gällande självrisk och som den försäkrade är skyldig att betala enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler eller enligt försäkrade avtal.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.2 Garantiåtagande

Försäkringen gäller inte för skada i den mån den försäkrade är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

6.3 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

6.4 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

6.5 Arbetskada och patientskada

Försäkringen gäller inte för arbetskada eller patientskada. Detta undantag tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

6.8 Fartyg och ansvar på sjön

Försäkringen omfattar inte sakskada till följd av kollision orsakad genom fartyg eller båt eller av deras bogserade föremål.

6.12 Vite, böter och straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, vite eller straffskadestånd såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

6.13 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid mark-, byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten. Försäkringen gäller dock om investeringskostnaden för arbetet är högst 5 000 000 kr och den försäkrade inte är ett byggnadsentreprenadföretag. Försäkringsbeloppet är vid sådan skada begränsat till 2 000 000 kr per försäkringsår för sak- och ren förmögenhetsskada. Vid personskada är försäkringsbeloppet 10 000 000 kr per försäkringsår.

6.14 Miljöskador

Försäkringen gäller inte för skada till följd av

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
  - ändring av grundvattennivån
  - buller, skakning, värme, lukt eller ljus
  - fukt eller kondens
  - översvämning i samband med nederbörd, eller
  - annan liknande störning såvida inte skadan beror på
  - att fel – dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt begås vid användning av eller arbete på byggnad, anläggning eller anordning och skada därigenom uppkommer plötsligt och oförutsett
  - att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.
- Undantaget avser inte skada genom levererad produkt.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som Försäkringsgivaren betalar för skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader. Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Försäkringsgivarens personal. Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till

- ett försäkringsbelopp vid varje skada
- två försäkringsbelopp per försäkringsår.

Vid skadeståndsskyldighet enligt punkten 5.1.2.2 (personuppgiftslagen) är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till 500 000 kr vid varje skada och till 5 000 000 kr för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår. Vid skadeståndsskyldighet enligt punkten 5.1.2.3 (miljöbalken) är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till 500 000 kr per skada och försäkringsår.

8. Säkerhetskrav

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Försäkringsgivarens begäran kan uppvisas vid inträffad skada. Om den försäkrade inte följt dessa bestämmelser och det kan antas vara till men för Försäkringsgivaren, är Försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

När skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffar eller kan befaras komma att inträffa, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan. Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningsskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Försäkringsgivarens rätt mot denne. Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte följt sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan antas ha varit till men för Försäkringsgivaren, är Försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

9.2 skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Försäkringsgivaren så snart som möjligt. Den som vill utnyttja försäkringen måste anmäla detta inom 12 månader från det att någon gjort gällande ett skadeståndsansvar mot den försäkrade. Om så inte sker är Försäkringsgivaren fritt från sina åtaganden enligt 5.2.

9.3 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning utföra de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

9.4 Förlikning

Om Försäkringsgivaren så begär är den försäkrade skyldig att medverka till en förlikning med den skadelidande. Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Försäkringsgivarens åtagande gentemot den försäkrade enligt 5.2. Det åligger Försäkringsgivaren i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet. Den försäkrade har inte rätt att utan Försäkringsgivarens tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller betala ersättning. Laktar den försäkrade inte av Försäkringsgivaren lämnade föreskrifter i skadeärendet är Försäkringsgivaren – om inte kravet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden enligt 5.2.

9.5 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som rör försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har denne i sådan sak instämt till domstol, ska denne omedelbart underrätta Försäkringsgivaren om detta. Försäkringsgivaren äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången nödvändiga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte iakttar ovan angivna skyldigheter – och detta kan anses ha varit till men för Försäkringsgivaren – kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Försäkringsgivaren och Försäkringsgivaren är inte heller skyldigt att ersätta rättegångs- eller skiljemannakostnader.

10. Skadeersättningsregler

10.1 Serieskada

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp

- för skador som orsakats av samma fel, defekt eller säkerhetsbrist hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår
- för flera skador som uppkommit av samma orsak och som inträffat vid samma tillfälle. Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade tillämpas.

10.2 Miljöskada

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp vid miljöskador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle. Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes tillämpas. Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäckts under försäkringstiden omfattas av försäkringen.

10.3 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, betalas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga. Ersättning betalas dock inte för att avvärja befärad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos produkt som den försäkrade levererat. Ersättning betalas inte heller för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller nyttjas av den försäkrade.

10.4 Räntebestämmelser

Ersättning betalas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att göra vad som enligt detta villkor krävs av denne.

11. Självrisk

11.1 Självrisk

Avtalad självrisk anges i försäkringsbrevet. Endast en självrisk tillämpas

- för skador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle.

I dessa fall tillämpas den självrisk som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade. Endast en självrisk tillämpas vid miljöskador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle. Vid miljöskada tillämpas den självrisk som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes.

VD- & Styrelseansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkrad. Bolag utanför Norden omfattas endast om dessa särskilt anges som medförsäkrade i försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

2.1 Krav och omständigheter

Försäkringen gäller för krav som framställs mot försäkrad under försäkringstiden och som anmäls till Försäkringsgivaren inom sex månader efter det att kravet mottagits av försäkrad, dock senast sex månader efter det att försäkringsavtalet upphört.

2.1.1

Ett krav anses framställt, även om kravet då inte är angivet i belopp, vid det tillfälle då försäkrad första gången mottar kravet i skriftlig form.

2.1.2

Försäkringen gäller även då omständigheter eller händelser, vilka kan komma att medföra krav som omfattas av denna försäkring, tillsammans med information avseende grunderna för det befarade kravet, anmäls inom försäkringstiden (se 9.1 Anmälan om skada).

2.2 Förlängd upptäcktsperiod

2.2.1

Försäkringstagaren eller de försäkrade har rätt till köp av förlängd upptäcktsperiod. Vid förlängd upptäcktsperiod utökas försäkringstiden med den valda perioden. Under den förlängda upptäcktsperioden omfattar försäkringen krav avseende handling begången före den tidpunkt då det ordinarie försäkringsavtalet upphört. Förlängd upptäcktsperiod innebär inte rätt till ytterligare eller höjt försäkringsbelopp utan det i försäkringsbrevet angivna beloppet är det sammanlagda försäkringsbeloppet för försäkringstiden och den förlängda upptäcktsperioden.

2.2.2

Om försäkringstagaren väljer att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren eller de försäkrade, mot erläggande av en premie motsvarande 25 % av det senaste årets premie, ha rätt till 12 månaders förlängd upptäcktsperiod.

2.2.3

Om Försäkringsgivaren väljer att inte förnya försäkringen, ska försäkringstagaren eller de försäkrade, mot erläggande av premie enligt nedan, ha rätt till förlängd upptäcktsperiod enligt ett av följande alternativ:

- a) 12 månader för 25 % av det senaste årets premie
- b) 24 månader för 50 % av det senaste årets premie
- c) 36 månader för 75 % av det senaste årets premie.

2.2.4

Försäkringstagaren eller de försäkrade ska skriftligen begära förlängd upptäcktsperiod senast 30 dagar efter det att försäkringsavtalet upphört, annars förloras rätten till köp av förlängd upptäcktsperiod.

2.2.5

Rätt till förlängd upptäcktsperiod föreligger inte vid uppköp av eller fusion med försäkringstagaren.

2.3 Uppköp av eller fusion med försäkringstagaren

Försäkringen omfattar endast krav som grundas på handling som företags före den tidpunkt då: a) någon person eller enhet uppnår kontroll över försäkringstagaren genom förvärv av fler än hälften av rösträtterna eller mer än hälften av aktiekapitalet, eller b) försäkringstagaren fusionerar med annan enhet eller avyttrar alla eller en väsentlig del av sina tillgångar till annan person eller enhet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för krav som framställs mot försäkrad i hela världen utom vid skadeståndsskyldighet som grundas på i Nordamerika gällande rätt.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skadeståndsanspråk till följd av ren förmögenhetsskada – även ansvar enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen (2005:551) – som framställs mot försäkrad i dennes egenskap av verkställande direktör, medlem av styrelse eller – vid brott mot aktiebolagslag eller bolagsordning – ledande befattningshavare inom koncernen.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Åtagande

Vid skadeståndskrav som omfattas av försäkringen åtar sig Försäkringsgivaren för den försäkrades räkning att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande rätt.

5.1.1

Kostnader som omfattas av åtagandet enligt punkt 5.1, betalas på den försäkrades vägnar i förskott när de uppkommer.

5.2 Omfattning

5.2.1 Myndighets utredning

Försäkringen omfattar, efter godkännande av Försäkringsgivaren, nödvändiga och skäliga kostnader för försäkrads rådgivare i samband med försäkrads lagstadgade skyldighet att medverka i offentlig utredning av bolag i koncernen eller dess verksamhet, om sådan utredning kan antas leda till ansvar för den försäkrade enligt punkt 4.

5.2.2 Försäkrads död, konkurs m.m.

Försäkringen omfattar – vid försäkrads död, förlust av rättshandlingsförmåga, insolvens eller konkurs – krav enligt punkt 4. som framställs mot försäkrads dödsbo, dödsbodelägare, legala företrädare eller försäkrad i konkurs.

5.2.3 Försäkrads make eller sambo

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4., som avser försäkrads handling och som framställs mot försäkrads make eller sambo i denna egenskap.

5.2.4 Uppdrag i intressebolag

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4. Framställda mot en anställd hos försäkringstagaren som har varit, är eller kommer att bli verkställande direktör, ledamot av styrelse, direktion eller motsvarande ledningsorgan i ett intressebolag, om sådant krav framställs mot den anställde i denna egenskap. Ersättning betalas dock bara under förutsättning att uppdraget utförs på begäran och under ledning av koncernen.

5.2.5 Arbetsrättsrelaterade förfaranden

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4., grundade på arbetsrättsrelaterade förfaranden framställda mot försäkrad av anställd i eller arbetssökande hos koncernen. Försäkringen omfattar även ersättning för psykiskt lidande. Samtliga anställda i koncernen, som kan bli föremål för personligt ansvar, är försäkrade enligt punkt 5.2.5.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1

Försäkringen gäller inte krav som grundar sig på att försäkrad orsakat skada med uppsåt. Detta undantag är endast tillämpligt då det genom lagakraftvunnen dom eller annat slutligt avgörande fastställts att omständighet som anges i undantaget faktiskt föreligger eller att försäkrad medger det. Att en försäkrads handling omfattas av undantaget ska inte påverka andra försäkrades rätt till försäkringsskydd.

6.2

Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på rättstvist som pågår eller har avslutats före försäkringens första begynnelse dag eller som grundas på samma eller väsentligen samma omständigheter som påstått i annan pågående eller tidigare avgjord rättstvist.

6.3

Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på omständighet som anmälts till tidigare försäkringsgivare.

6.4

Försäkringen gäller inte för krav som avser eller kan hänföras till böter, viten, straffskadestånd, avgifter eller skatter.

6.5

Försäkringen gäller inte för krav som kan grundas på eller är en följd av

- beslut i styrelsen om lön, arvode, bonus, option eller annan ersättning till person i bolagets ledning eller styrelse
- att person i bolagets ledning eller styrelse mottar otillåten ersättning.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som Försäkringsgivaren under försäkringstiden betalar för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, skiljemannaförfarande och rättegång.

8. Åtgärder vid skada

8.1 Anmälan om skada och räddningsplikt

När försäkringstagaren eller den försäkrade får kännedom om att ett skadeståndskrav har framställts eller kan komma att framställas, ska detta skriftligen anmälas till försäkringsgivaren utan dröjsmål, dock senast ett år efter det att han fått sådan kännedom. I annat fall är försäkringsgivaren fri från sina åtaganden enligt 5.1. Det åligger försäkrad att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

8.2 Ersättningskrav

Försäkringstagaren och försäkrad är skyldig att utan ersättning tillhandahålla handlingar och lämna upplysningar av betydelse för Försäkringsgivarens bedömning av kravet. Vidare ska försäkringstagaren och försäkrad verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och försäkrads ansvar, och som kan genomföras inom försäkringstagarens verksamhet.

8.3 Försummelse av skyldigheter

Försummar försäkrad sina skyldigheter enligt punkterna 9.1 och 9.2 äger Försäkringsgivaren rätt till avdrag på ersättningen eller befrielse från ansvar i den mån försummelsen inneburit men för Försäkringsgivaren.

8.4 Uppgörelse i godo

Försäkrad har inte rätt att utan godkännande av Försäkringsgivaren medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttag försäkrad inte detta är Försäkringsgivaren fritt från ansvar om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Serieskada

Uppkommer flera krav till följd av likartade handlingar eller omständigheter ska samtliga krav betraktas som en skada. Alla sådana krav anses framställda vid den tidpunkt då det första kravet i serien framställdes.

10. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Rättsskyddsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare. Vid skattemål gäller försäkringen endast för försäkringstagaren.

2. När försäkringen gäller

2.1 Tvistemål

2.1.1 Huvudregel

När tvist uppkommer ska gällande försäkring finnas och försäkringstagaren ha haft rättsskyddsförsäkring som skulle ha omfattat tvisten hos Försäkringsgivaren eller annat försäkringsbolag under en sammanhängande tid av minst två år.

2.1.2 Om försäkringen är gällande vid tvistens uppkomst men inte funnits i två år

De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

2.1.3 Om försäkring inte finns därför att försäkringsbehovet upphört

De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat när försäkringen var i kraft och det ska därefter inte ha gått längre tid än tio år. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i sådant fall. Samma gäller om försäkrad vid grunden för anspråket haft rätt verksamhet rättsskyddsförsäkrad hos Försäkringsgivaren men vid tvistens uppkomst bedriver annan verksamhet som har gällande rättsskyddsförsäkring hos Försäkringsgivaren.

2.2 Skattemål

2.2.1 Huvudregel

När skattemål uppkommer ska gällande försäkring finnas. De händelser och omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft.

2.2.2 Om försäkringen upphört när skattemål uppkommer

De händelser och omständigheter som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i detta fall. Försäkringen gäller dock inte om ansökan om rättsskydd ges in till Försäkringsgivaren mer än två år efter det att försäkringen upphört att gälla.

2.3 Om försäkringen har blivit uppsagd av Försäkringsgivaren

Om försäkringen har sagts upp av Försäkringsgivaren på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
- att ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning gäller försäkringen endast för tvistemål eller skattemål som skriftligen anmälts till Försäkringsgivaren före den dag försäkringen upphörde att gälla.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller endast i tvist med motpart som har sitt säte eller hemvist inom Norden.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i tvistemål och skattemål och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I tvistemål eller skattemål som gäller försäkringstagaren i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i sådan fastighet.

5. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i nedan angiven omfattning: Tvist som kan prövas som tvistemål av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen), fastighetsdomstol, miljödomstol, statens VA-nämnd eller motsvarande domstolar i Norden, även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande. Är tvisten sådan att den först måste prövas av annan instans, t.ex. arrende- eller hyresnämnd, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning. Skattemål i allmän förvaltningsdomstol i Sverige (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten). Med skattemål avses mål om taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift. Med skattemål avses inte ärenden som avser förhandsbesked. I tvist med Försäkringsgivaren, rörande Försäkringsgivarens beslut i försäkringsärende, ersätts endast kostnader som uppkommit sedan ärendet omprövats av Försäkringsgivaren.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Försäkringen gäller inte för

- fordran eller anspråk som överlåtits på den försäkrade
- patenträttsliga tvister
- brottmål
- anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om, eller åtal för, brott som kräver upp- såt för straffbarhet
- skadeståndskrav mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring som försäkrad kan teckna hos Försäkringsgivaren täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om den försäkrade har sådan försäkring eller inte
- mål av art som prövas eller kan prövas av marknadsdomstol
- mål i annan domstol som rör avgift, vite eller skadestånd enligt marknadsföringslagen eller konkurrenslagen
- ansökningsmål enligt 21 kap. 1 § miljöbalken.

6.2 Försäkringen gäller inte för tvist

- mellan parter som omfattas av försäkringen
- som avser borgensåtagande av försäkrad
- som har samband med ett anställningsförhållande. Vidare gäller inte heller försäkringen för tvist avseende om det föreligger ett anställningsförhållande eller inte, liksom tvist som uppkommer sedan anställningen upphört
- mellan försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag och delägare eller tidigare delägare i sådant bolag. Försäkringen gäller ej heller för tvist mellan delägare i egenskap av delägare
- som rör ansvar för nuvarande eller tidigare verkställande direktör eller styrelseledamot i försäkrat bolag och dotterbolag
- som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3d§ rättegångsbalken
- där den försäkrade är konkursgäldenär eller när tvist har uppkommit efter konkursutbrottet. Vid tvist som uppkommit dessförinnan övertas rätten till försäkringen vid konkursutbrottet av konkursförvaltaren
- där den försäkrade inte kan anses ha ett befogat intresse att få sin sak prövad.

6.3 Försäkringen gäller inte för skattemål

- som avser skönstaxering eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av skattemyndigheten antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter
- i den del de rör privata levnadskostnader
- som avser påförd skatt med belopp lägre än 15 000 kr.

7. Försäkringsbelopp

7.1 Tvistemål

Högsta ersättning vid varje tvist är 5 basbelopp, såvida inte annat anges i försäkringsbrevet. Vid förhöjt försäkringsbelopp gäller detta högre belopp endast vid tvist som uppkommit efter den tidpunkt som höjningen gjorts samt om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat efter denna tidpunkt. Högsta ersättning för samtliga tvister som uppkommit under ett försäkringsår är 50 basbelopp. Det anses som en tvist om flera försäkrade står på samma sida. Som försäkrad avses vid grupptalan alla som har företagsrättsskyddsförsäkring i Försäkringsgivaren. Flera tvister som grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter räknas också som en tvist.

7.2 Skattemål

Högsta ersättning är vid varje skattemål 5 basbelopp. Beloppet är också den högsta ersättningen som kan utgå för flera skattemål och som gäller händelser eller omständigheter som inträffat under samma försäkringsår. Det anses som ett skattemål om flera försäkrade står på samma sida.

8. Förutsättningar

8.1 Ombud

För att försäkringen ska gälla måste ombud anlitas. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till försäkringstagarens verksamhetsort och ärendets natur samt

- vara medlem av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat, eller
- i skattemål – vara auktoriserad eller godkänd revisor, eller jurist anställd hos sådan revisor, eller
- vara godkänd av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

I tvist som handläggs utanför Sverige måste försäkringstagaren anlita ombud som Försäkringsgivaren godkänner. Prövning av ombuds lämplighet kan på Försäkringsgivarens begäran göras av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd. Ombudet är skyldig att låta nämnden pröva skäligheten av arvode och kostnader samt godta nämndens bedömning. Försäkringsgivaren har rätt att hos Sveriges advokatsamfund påkalla skiljeförfarande rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader eller begära motsvarande prövning i Ombudskostnadsnämnden eller, när det gäller revisor, påkalla motsvarande prövning hos revisorsorganisation.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Kostnader som ersätts

I den mån kostnaderna är nödvändiga och skäliga och inte kan utfås av motpart, kan ersättning lämnas för:

- ombudets arvode och kostnader, under förutsättning att vidtagna åtgärder väl specificerats på så sätt att nödvändigheten och skäligheten kan bedömas. Av specifikationen ska framgå:
- vilken åtgärd som har vidtagits

- datum och tidsåtgång för åtgärden
- vem som har utfört arbetet (advokat, bitr. jurist, etc.)
- debiterad timkostnad för varje åtgärd
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditjonskostnader i domstol
- rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart, om det är uppenbart att den försäkrade skulle dömts att betala högre rättegångskostnader
- kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken. I skattemål ersätter Försäkringsgivaren endast kostnader som uppstår i samband med eller efter det att målet anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol.

9.2 Kostnader som inte ersätts

Ersättning lämnas inte för:

- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra kostnader
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud
- ersättning till skiljemän eller administrativa kostnader i skiljeförfarande
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- motsvarande del av försäkrads ombudskostnad till den del de ersätts av motpart vid förlikning
- räntekostnader som uppkommer på grund av försäkrads dröjsmål med rättsskyddsanmälan.

9.3 Utbetalning a conto

Utbetalning av ersättning a conto kan ske efter särskild prövning av Försäkringsgivaren.

Anmärkning:

Vid en sådan prövning kan till exempel hänsyn tas till att

- tvistemålet är avgjort i lägre instans och överklagas
- tvisten är mycket långdragen
- utläggerna är stora i förhållande till försäkringstagarens betalningsförmåga.

9.4 Återkrav

Om Försäkringsgivaren betalat ersättning övertar Försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, statsverket eller annan.

10. Självrisk

Självrisken är 20 % av ersättningsbara kostnader, dock lägst 20 % av basbeloppet.

11.1 Anmälan om skada

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta till försäkringsgivaren, inom ett år från tidpunkten för tvistens eller skattemålets uppkomst.

11.2 Ersättningskrav

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren, inom ett år från tidpunkten för tvistens eller skattemålet uppkomst. Annars går rätten till ersättning eller försäkringsskydd förlorad.

Förmögenhetsbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren och dotterbolag

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes dotterbolag.

1.2 Tillkommande verksamhet

Verksamhet som tillkommer under försäkringsperioden omfattas av försäkringen. Även företag som under försäkringsperioden förvärvas eller bildas och i vilka försäkradsandel av rösterna överstiger 50 % omfattas av försäkringen. Då tillkommande verksamhet eller företag har en riskexponering eller ett skaderesultat som innebär riskökning, ska dock överenskommelse om försäkringsvillkor och premie träffas inom 90 dagar från tidpunkten för verksamhetens början eller förvärvet eller bildandet av företaget. Om överenskommelse inte träffas äger Försäkringsgivaren rätt att annullera försäkringsskyddet för tillkommande verksamhet eller företag retroaktivt.

1.3 Avyttrade företag

Försäkringsskyddet upphör att gälla – om inte annat avtalats – för försäkrat företag som avyttrats under försäkringsperioden. Försäkringsskyddet upphör att gälla från tidpunkten för avyttrandet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som upptäcks under den försäkringsperiod som anges i försäkringsbrevet eller senast 12 månader efter det att försäkringsavtalet har upphört (förlängd upptäcktsperiod). Den handling som lett till skadan måste ha begåtts efter försäkringens första begynnelse dag eller efter annan tidpunkt som anges i försäkringsbrevet (retroaktiv datum). Vid upptäckt under den förlängda upptäcktsperioden måste handlingen ha begåtts under den tid försäkringen varit gällande. Om handlingen begåtts under den retroaktiva perioden gäller försäkringen endast såvida försäkrad kan visa att denne vid försäkringens ikraftträdande inte kände till den omständighet som ligger till grund för skadan.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som uppkommer inom Norden.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för förmögenhetsbrott (de handlingar som anges i 5.1.1 och 5.1.2) som inträffar inom den i försäkringsbrevet angivna verksamheten.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Åtagande

Försäkringsgivaren åtar sig – vid skada som omfattas av försäkringen och som överstiger självriskan –

5.1.1 att betala direkt ekonomisk förlust – dock ej skadestånd – som åsamkas den försäkrade genom att någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådana upptagningar och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott. Se även 6.6.

5.1.2 att i annat fall betala direkt ekonomisk förlust – även skadestånd – som åsamkas den försäkrade genom att anställd hos denne gjort sig skyldig till brottslig handling i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan.

5.1.3 att betala skäliga kostnader för rättegång som försäkringstagaren har att svara för.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på uppkommen kapitalförlust.

6.2 Utrednings- och revisionskostnader

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång.

6.3 Goodwill

Försäkringen gäller inte för förlust av goodwill.

6.4 Svinn

Försäkringen gäller inte för skada som upptäcks enbart vid inventering såvida inte bestämt brottstillfälle kan fastställas.

6.5 Undantagna personer

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av person som innehar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna hos försäkrad eller om bolaget inte är aktiebolag, skada orsakad av ägare.

6.6 Datavirus

Försäkringen gäller inte för skada till följd av datavirus, ”maskar”, ”trojaner”, intrång av hackers eller liknande så länge det inte skett i bedrägligt syfte och för att i efterhand kräva ersättning. I dessa fall ersätts kostnad för nedlagd tid för att återställa och komma till rätta med den uppkomna skadan. Dock ersätts inte ny hård- eller programvara. Se även 5.1.1. Krav är att läsbar back up tas minst en gång per vecka samt att den förvaras på sådant sätt att den inte kan skadas av utomstående eller genom datavirus.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är 1 000 000 kr per skada och 2 000 000 kr per försäkringsår.

8. Säkerhetskrav

Det åligger den försäkrade att minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier samt i övrigt företa inom den försäkrades verksamhetsområde brukliga revisioner och kontroller. Det åligger vidare den försäkrade att följa av Datainspektionen meddelade föreskrifter. Om den försäkrade åsidosätter detta eller de kontrollåtgärder som uppgetts då försäkringen tecknades, ersätts endast den förlust som kan ha uppstått oberoende härav. Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på Försäkringsgivarens begäran företas när det kan ha betydelse för utredning av skada.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Anmälan om skada och räddningsplikt

Upptäcker den försäkrade att brottsligt förfarande förekommit, som medfört eller skäligen kan väntas medföra skada, ska den försäkrade, även om ersättning inte begärs, omedelbart dock senaste inom ett år från upptäckten, anmäla förhållandet till försäkringsgivaren samt efter förmåga sörja för att hindra eller minska skadan. Åsidosätter den försäkrade sin plikt att hindra eller minska skadan har Försäkringsgivaren rätt att minska ersättningen för skada på grund av därefter förövade brottsliga handlingar.

9.2 Ersättningskrav

9.2.1 Tidpunkt

Krav på ersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten för upptäckten av förmögenhetsbrottet. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

9.2.2 Innehåll

Det åligger den försäkrade dels att utreda förlustens storlek, dels att – för bedömande av Försäkringsgivarens ansvarighet – tillhandahålla alla tillgängliga handlingar såsom böcker, räkenskaper och brev samt lämna andra upplysningar av betydelse.

9.3 Polisutredning

Vid händelse som omfattas av försäkringen åligger det den försäkrade att begära polisutredning.

9.4 Skadeståndstalan

Föranleder skada att åtal väcks, ska den försäkrade på Försäkringsgivarens begäran föra skadeståndstalan.

10. Skadeersättningsregler

10.1 Skadeberäkning

Vid skada beräknas skadebeloppet enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

10.2 Skadevärdering genom skiljemän

Värdering ska, om den försäkrade eller Försäkringsgivaren så begär, verkställas av skiljemän enligt lagen om skiljemän.

10.3 Skadeersättning

Försäkringsgivaren betalar ersättning enligt åtagande i 5 (Vad försäkringen gäller för) upp till försäkringsbeloppet. Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp för under ett och samma år inträffade skador. En skada ska anses ha inträffat vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen. Oavsett om en skada, som en person eller flera personer gemensamt begått, hänför sig till ett eller flera försäkringsår är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till för det vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen, gällande försäkringsbeloppet.

10.4 Tillrättakommen egendom

Försäkringstagaren äger – före Försäkringsgivaren – tillgodogöra sig värdet av tillrättakommen egendom (även pengar) i den utsträckning totalt skadebelopp överstiger summan av försäkringsbelopp och självrisk. Försäkringsgivaren äger tillgodogöra sig återstoden, dock aldrig mer än utbetald ersättning. Kommer egendom tillrätta för vilken ersättning utgörs tillkommer äganderätten Försäkringsgivaren, och egendomen ska snaast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

10.5 Anställds fordran

Vid beräkning av skadans storlek ska – i den mån så lagligen kan ske – avdrag göras för fordran som anställd, vilken begått brottet, har gentemot den försäkrade.

10.6 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning förfaller till betalning en månad efter det erforderlig utredning framlagts i fråga om såväl ansvar som ersättningens storlek. Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 500 kr.

11. Självrisk

Självrisken är 20 % av basbeloppet, som dras från skadebeloppet vid varje skada. Endast en självrisk dras vid flera skador till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, oavsett om skadorna hänför sig till ett eller flera försäkringsår. Självrisken baseras därvid på det basbelopp som gällde det försäkringsår den första brottsliga handlingen begicks.

Krisförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- dennes arbetstagare
- make/sambo till försäkrad, om försäkrad avlider under tjänsteutövning till följd av sådan skadehändelse som medför rätt till ersättning enligt 5 (Vad försäkringen gäller för).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i samband med skada som inträffar vid tjänsteutövning inom Norden.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Skadehändelser

Ersättning betalas för kristerapi för försäkringstagaren eller dennes arbetstagare, som råkar ut för eller är närvarande vid någon av följande händelser:

- brand, inbrott eller explosion på försäkringsställe
- rån och överfall eller hot
- olycksfall, varmed avses en kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom en plötslig yttre händelse och detta medför en psykisk kris. Vid rån och överfall eller hot gäller försäkringen även under icke arbetstid då arbetstagaren ansvarar för arbetsgivarens egendom. Ersättning betalas även för kristerapi för make/sambo till försäkrad, om försäkrad avlider under tjänsteutövning till följd av ovan angivna skadehändelser.

5.2 Behandling

Försäkringsgivaren tillhandahåller kristerapi (psykologkonsultation) med högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Tiden under vilken behandlingen ges är begränsad till tolv månader från skadetillfället. Behandling sker hos psykolog som utses i samråd med Försäkringsgivaren. All behandling sker i Sverige.

5.3 Resekostnad

Ersättning betalas för nödvändiga och skäligen reskostnader för behandling i Sverige.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Ersättning betalas inte för behandling föranledd av skada som

- de försäkrade tillfogat varandra
- uppstår i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig brottslig gärning.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Anmälan om skada

Den försäkrade ska så snart som möjligt och senast ett år från tidpunkten för krisens uppkomst anmäla skada till försäkringsgivaren.

9.2 Ersättningskrav

Krav på ersättning eller annat försäkringsskydd ska framställas till försäkringsgivaren inom ett år från tidpunkten för krisens uppkomst. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

11. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Olycksfallsförsäkring för ideellt arbete

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den grupp personer som är angivna i försäkringsbrevet/beviset.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

6. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för rätt till ersättning vid olycksfallsskada. En olycksfallsskada är en kroppsskada, som drabbar den försäkrade ofrivilligt, genom en plötslig yttre händelse. Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag en sådan skada visar sig anses vara tidpunkten för olycksfallet.

6.1 Kostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader, som inte kan ersättas från annat håll enligt lag och författning, konvention eller från annan försäkring. Därför kan ersättning inte lämnas för kostnader, som omfattas av lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF) eller av trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) eller motsvarande. Om försäkrad inte är ansluten till allmän försäkringskassa i Sverige, lämnas bara ersättning för dekostnader, som skulle ha ersatts om den försäkrade varit ansluten. Ersättning lämnas för kostnader, som uppstår inom fem år från skadetillfället. För tandvårdskostnader som uppstår för försäkrat barn kan ersättningstiden förlängas tills barnet uppnått vuxen ålder. Försäkringen gäller inte för privat sjukvård.

6.2 Läkarvård

Ersättning lämnas för kostnader för läkarvård. För vård på annat sjukhus än sådant som tillhör eller som drivs av kommun eller landsting lämnas ersättning om försäkringsgivaren i förväg träffat överenskommelse med den försäkrade om detta.

6.3 Sjukhusvård

Ersättning lämnas för den vårdavgift, som inte motsvarar inbesparade levnadsomkostnader. Ersättning lämnas högst med SEK 40 per vård dag.

6.4 Behandling, Hjälpmedel och Intyg

Ersättning lämnas för behandlings- och hjälpmedelskostnader, som läkare föreskriver för läkningen av skadan. Ersättning lämnas för kostnader för läkarintyg och andra handlingar, som Försäkringsgivaren begär.

6.5 Läkemedel

Ersättning lämnas för läkemedelskostnader som läkare ordinerar för läkningen av skadan.

6.6 Tandbehandling

Ersättning lämnas för behandlingskostnader hos tandläkare. Kostnaden ska, med undantag för kostnad för akutbehandling, godkännas av försäkringsgivaren, innan behandlingen påbörjas.

6.7 Resor

Ersättning lämnas för kostnader för resor i samband med vård och behandling. Om resor till och från arbetsplats eller skola måste ske på annat sätt än normalt och läkare intygar detta, kan merkostnaden ersättas.

6.8 Skadade tillhörigheter och merkostnader

Om olycksfallsskadan medfört sjukskrivning under minst åtta dagar, kan ersättning lämnas för

- den försäkrades tillhörigheter som skadats eller förstörts vid skadetillfället. Högsta ersättning är SEK 20 000. Ersättning lämnas antingen för den reparationskostnad som uppstår eller för den förstörda tillhörighetens dagsvärde
- den försäkrades nödvändiga och oundvikliga merkostnader som till följd av olycksfallsskadan uppstått under den akuta läkningstiden. Högsta ersättning är SEK 120 000.

6.9 Rehabilitering

Ersättning lämnas för rehabiliterings- och hjälpmedelskostnader. Kostnaden ska ha uppkommit efter läkningstiden och på förhand godkänts av Försäkringsgivaren. Ersättning lämnas för kostnader upp till SEK 80 000 för

- vård och behandling av läkare eller annan sjukvårdsutbildad person
- arbetsprövning, arbetsträning eller omskolning
- tekniska hjälpmedel, som kan underlätta den dagliga livsföringen.

6.10 Invaliditet

Vid bedömning av invaliditet skiljer man på medicinsk och ekonomisk invaliditet.

6.10.1 Medicinsk invaliditet

Med definitiv medicinsk invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av kroppsfunktionen. Med medicinsk invaliditet jämställs förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Invaliditetsgraden bestäms med ledning av tabeller, som är gemensamma för samtliga försäkringsbolag. Utöver ersättning för medicinsk invaliditet kan ersättning för misspdydande ärr lämnas. Ersättningens storlek bestäms med ledning av en av försäkringsgivaren fastställd tabell. För rätt till ersättning ska olycksfallsskadan, inom tre år från skadetillfället, ha medfört någon mätbar invaliditet. Om den försäkrade avlider innan ärendet avslutats lämnas invaliditetsersättning till dödsboet med det belopp, som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditeten. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffar inom 12 månader från skadetillfället.

6.10.2 Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av arbetsförmågan med minst 50%. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats och försäkringskassan beviljat förtidspension enligt lagen om allmän försäkring. Ersättning lämnas för den försäkrades ekonomiska invaliditet om olycksfallsskadan till minst 50% orsakat förtidspension. Innan den ekonomiska invaliditeten inträtt ska olycksfallsskadan dessutom ha medfört medicinsk invaliditet. Har försäkrad helt sjukbidrag eller hel förtidspension vid skadetillfället, lämnas inte ersättning för ekonomisk invaliditet. Har försäkrad halvt eller två tredjedels sjukbidrag eller förtidspension vid skadetillfället, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet med högst den del som svarar mot förlusten av den resterande arbetsförmågan. Om försäkrad beviljas förtidspension från och med fyllda 60 år, oavsett tidpunkten för skadetillfället, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet, endast om den medicinska invaliditeten till följd av olycksfallsskadan är 50% eller högre.

6.10.3 Försäkringsbelopp

Om inte annat anges i försäkringsbrevet/beviset utgör försäkringsbeloppet vid fullständig:

- medicinsk (100%) invaliditet SEK 400 000
- ekonomisk (100%) invaliditet SEK 800 000

Ersättning betalas ut i förhållande dels till invaliditetsgraden/nedsättningen av den försäkrades arbetsförmåga, dels till den försäkrades ålder vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället är 46 år eller äldre minskas ersättningen för medicinsk invaliditet med 2,5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. Vid ekonomisk invaliditet minskas ersättningen med 5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. För samma skadefall kan ersättning aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet. Ersättning lämnas för den invaliditet som ger det högsta beloppet. Skadeärendet avslutas först när den medicinska och/eller den ekonomiska invaliditeten är fastställd. Dessförinnan kan förskott på invaliditetsersättning lämnas. Om förskott lämnats avräknas detta, när ärendet avslutas.

6.10.4 Omprövning

Om olycksfallsskadan medför att kroppsfunktionen väsentligen försämras eller att arbetsförmågan ytterligare nedsätts efter det att ärendet avslutats, har den försäkrade rätt att få ersättningen prövad på nytt. Omprövningen medges dock inte sedan mer än 10 år förflutit från skadetillfället.

6.11 Dödsfallskapital

Om försäkrad avlider på grund av olycksfallsskadan inom tre år från skadetillfället, utbetalas SEK 20 000 till dödsboet.

7. Undantag och begränsningar

7.1 Högsta ersättning

Vid varje skadetillfälle är försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till högst SEK 5 000 000. Denna begränsning gäller även om flera personer, som omfattas av ett eller flera försäkringsavtal hos försäkringsgivaren, skadas samtidigt.

7.2 Hälsotillstånd

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit genom:

- smitta av bakterier eller virus
- användning av medicinska preparat, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring. Om hälsotillståndet försämrats beroende på ett kroppsfel som antingen redan fanns vid skadetillfället eller som tillstött senare utan samband med olycksfallsskadan, lämnas endast ersättning för de kostnader och den invaliditet som olycksfallsskadan medfört. Med kroppsfel menas sjukdom, sjuklig förändring, lyte eller men eller andra för den försäkrades ålder onormala förändringar.

7.3 Vistelse utanför Norden

Om försäkrad vistas utanför Norden längre än 2 månader, gäller inte försäkringen. Vistelse utanför Norden anses inte avbruten genom tillfälligt uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

7.4 Förlorad arbetsinkomst

För förlorad arbetsinkomst lämnas inte ersättning.

12. Åtgärder vid skada

Olycksfall, som kan ge rätt till ersättning, ska snarast möjligt anmälas till försäkringsgivaren, dock senast ett år från tidpunkt för olycksfallet. De handlingar och övriga upplysningar, som försäkringsgivaren anser vara av betydelse, ska anskaffas av den försäkrade och sändas till försäkringsgivaren utan kostnad för försäkringsgivaren. Om försäkrad drabbas av olycksfallsskada är en förutsättning för rätt till ersättning att den försäkrade:

- snarast anlitar läkare
- följer läkarens föreskrifter
- lämnar försäkringsgivaren originalkvitton på de kostnader som uppkommit
- följer försäkringsgivarens anvisningar

12.1 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är försäkringsgivaren gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden. Avdrag eller befrielsen enligt ovan gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

12.2 Ersättningskrav

Krav på ersättning ska framställas till försäkringsgivaren inom ett år från tidpunkten för olycksfallet. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

16. Tidpunkt för betalning av skada

16.1 Betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt punkt 12.

16.2 Dröjsmålsränta

Betalas ersättning senare än vad som anges i punkt 16.1 betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än SEK 200. Försäkringsgivaren betalar dock inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som åligger honom enligt bestämmelserna i punkterna 12.

Allrisk Entreprenad

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 Arbeten

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes beställare om denne är byggherre samt vid montagearbeten för den slutliga beställaren. Med Arbeten avses egendom och arbetsprestationer samt egendom av förbrukningskaraktär ingående i den försäkrades avtalade åtaganden. I Arbeten ingår även material och varor som byggherre tillhandahåller. Försäkringen gäller även för försäkringstagarens underentreprenör i den omfattning försäkringstagaren enligt skriftligt avtal med denne åtagit sig att hålla försäkring.

1.2 Hjälpmedel

Försäkringen gäller för ägare till Hjälpmedel som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av avtalat åtagande på arbetsområde. Försäkringen gäller även Hjälpmedel som försäkringstagaren leasar, hyr, lånar eller har köpt enligt avbetalningskontrakt. Försäkringen gäller även för försäkringstagarens beställare om denne är byggherre och Hjälpmedlet erfordras för att fullfölja det avtalade åtagandet.

1.3 Befintlig egendom (ROT)

Försäkringen gäller försäkringstagarens beställare eller byggherre tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till arbetsområde. Med befintlig egendom avses även egendom i direkt anslutning till arbetsområde tillhörig hyresgäst, bostadsrättsinnehavare eller fastighetsägare.

1.4 Montagearbeten

Försäkringen gäller för försäkringstagaren. Försäkringen gäller även för slutlig beställare av montaget, dock endast i den mån denne inte har rätt till ersättning genom försäkring som tecknats för egen räkning.

2. När försäkringen gäller

2.1 Allmänt

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen varit i kraft med nedan angivna begränsningar. För Arbeten som utgör montageverksamhet gäller försäkringen under sammanlagt högst fyra veckor vid provbelastning, provkörning, provdrift, prestandaprov eller liknande.

2.2 Entreprenadtid

Under entreprenadtiden gäller försäkringen till dess entreprenaden eller del därav har avlämnats.

2.3 Garantitid

Allriskförsäkringen gäller efter avlämnande eller övertagande

- under avtalad garantitid, dock i högst fem år från garantitidens början, för skada som beror på fel i Arbeten och som upptäcks under garantitiden
- i högst sex år från garantitidens början för skada, som uppkommer vid avhjälpande av fel i Arbeten.

2.4 Entreprenad i egen regi

Försäkringen gäller till dess att entreprenaden färdigställts eller dessförinnan tagits i bruk. Fördröjs färdigställandet eller ibruktagandet på grund av marknadsmässiga skäl gäller försäkringen under högst tre månader, räknat från den tidpunkt då färdigställandet eller ibruktagandet kunnat ske, om dessa skäl inte funnits.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller

- på arbetsområde som står till den försäkrades disposition för entreprenadens eller montagets utförande och som är beläget inom Norden
- på tillfällig förvaringsplats inom Norden för material avsett att ingå i pågående entreprenad som omfattas av försäkringen. För Hjälpmedel gäller försäkringen även på annan plats inom Norden i samband med tillfällig förvaring, reparation eller service
- under landtransport inom Norden till eller från arbetsområde samt under lastning och lossning i samband med sådan transport.

4. Försäkrat intresse

Försäkringen omfattar det lagliga intresse och endast sådan skada som består i att egendomens värde minskat eller gått förlorat. Försäkringen avser således inte förlust som beror på att egendomen inte kan användas under viss tid eller på beräknat sätt och inte heller förlust genom avbrott i verksamheten.

5. Försäkrad egendom och försäkringsbelopp

5.1 Allmänt

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp när det gäller Arbeten, Befintlig Egendom (ROT) och Hjälpmedel. I 5.3 nedan anges beloppsbegränsningar för övriga objekttyper och för Befintlig Egendom tillhörig hyresgäst, bostadsrättsinnehavare eller fastighetsägare. Försäkringen gäller alltid på första risk (se 9.1 nedan). För fortlöpande årsförsäkring gäller att försäkringsbeloppet skall motsvara det vid beräkningstillfället största kända Arbetet. Försäkringen omfattar egendom som försäkrad äger eller försäkringstagaren enligt entreprenadavtal eller annat avtal är ersättningskyldig för eller åtagit sig att försäkra.

5.2 Tilläggsavtal för vissa entreprenader och egendomskategorier

Försäkringen gäller för följande egendom endast om särskilt tilläggsavtal om försäkring finns:

- Arbeten, i den mån arbetsåtagandet överstiger 800.000 kr, avseende petrokemisk industri, bro, viadukt, bergrum, tunnel, dammbyggnad, vattenkraftstation, atomkraftverk, hamnanläggning eller arbeten under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav
- Hjälpmedel av typ mobilkran, tornsvängkran, grävschakt-, väg- och pålningsmaskin samt övriga motordrivna fordon och släpfordon till dessa, luftfartyg, luftkuddefarkoster, hydrokoptrar, skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk samt byggnadsverk under bogsering till sjöss.

5.3 Särskilda beloppbegränsningar

Försäkringen gäller, om inte annat har angivits i försäkringsbrevet, för följande egendom upp till högst nedan angivna belopp:

- arbetstagares egendom upp till 0,2 basbelopp för varje arbetstagarare eller det högre belopp, som kan finnas angivet i respektive kollektivavtal exklusive pengar och värdehandlingar
- pengar och värdehandlingar som tillhör försäkringstagaren
- förvarade i låst värdeskåp enligt minst standard SS 3000 eller 3150 eller SS-EN 1143 upp till sammanlagt högst 1 basbelopp
- vid rån och överfall upp till sammanlagt 2 basbelopp
- ritningar, arkivalier och datamedia upp till sammanlagt högst 2 basbelopp.
- befintlig egendom tillhörig hyresgäst, bostadsrättsinnehavare eller fastighetsägare intill högst 1 basbelopp per lägenhet eller lokal, dock maximalt intill totalt 10 basbelopp per skada eller händelse.

5.4 Värdeökning

Värdeökning genom investering, tillägg- och ändringsarbeten samt indexändring ingår upp till sammanlagt högst 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp för Arbeten.

6. Försäkrade skadehändelser och begränsningar

6.1 Skador som ersätts

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom. Försäkringen gäller endast för sådan skada som har direkt samband med utförande av avtalat åtagande. Försäkringen gäller också för skäligen merkostnad för forceringsåtgärder i samband med ersättningsbar skada. Sådana merkostnader ersätts dock endast under förutsättning att försäkringstagaren inte kan åberopa rätt till tidsförlängning enligt branschavtal eller motsvarande individuellt avtal.

6.2 Skador som inte ersätts

6.2.1 Generella undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som består i förlitning, förbrukning, korrosion, kavitation, beläggning eller avsättning
- som består i svamp, mögel, röta eller annan biologisk inverkan, såvida inte skadan är en direkt följd av en i övrigt ersättningsbar skada
- genom svinn
- genom stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott. Försäkringen gäller dock för skada genom stöld eller annat tillgrepp om tidpunkten för brottet kan preciseras och om rimliga säkerhetsåtgärder har vidtagits med hänsyn till egendomens värde och förhållanden i övrigt
- av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammgengombrott i damm som inte utgör Arbeten.

6.2.2 Arbeten

Försäkringen gäller inte för kostnad för att åtgärda

- fel i material eller i utförd arbetsprestation
- Arbeten, som är felaktiga pga ofullständiga eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar.

6.2.3 Hjälpmedel

Försäkringen gäller inte för skada

- på förbrukningsmaterial såsom t.ex. drivmedel, däck och slangar, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, larvband och transportband om inte skadan uppkommit genom brand eller inbrott
- som inte är en följd av påvisbar yttre orsak
- som består i sönderfrysning av förbränningsmotor med därtill hörande kylsystem.

6.2.4 Befintlig egendom

Försäkringen gäller inte utan särskilt tilläggsavtal för skada genom

- sprängning
- pålning, spontning eller annat grundläggningsarbete.

7. Utvidgad allrisk; Ansvar för skada efter garantitiden

Försäkringsmomentet ingår om det anges särskilt i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller under försäkringstiden men efter garantitidens utgång för skada till följd av väsentligt fel i entreprenadarbeten pga. entreprenörens vårdslöshet. Försäkringen ersätter skada som är fel i arbete som framträder och upptäcks under försäkringstiden. Fel i arbeten som utgör montageverksamhet ersätts inte. Försäkringen täcker även skada som uppkommer vid avhjälpande av ersättningsbar skada under förutsättning att försäkringstagaren enligt tillämpligt branschavtal är skyldig att ersätta skadan.

8. Skadevärderingsregler

8.1 Arbeten, Verktyg och Befintlig Egendom

Vid skada värderas denna till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. I skadekostnaden inräknas inte merkostnad som föranleds av reparation på övertid eller som uppkommit därigenom att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. I skadekostnaden räknas inte den värdeminskning som föremålet efter reparationen möjligen kan anses ha undergått genom skadan. Utökas i samband med återställandet av skadan föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen skälig hänsyn tas till detta. Om Hjälpmedel eller Befintlig Egendom minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet. Återställs inte den skadade egendomen inom två år från tidpunkten för skadan och på samma plats, värderas skadan till skillnaden mellan egendomens dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

8.2 Ritningar, arkivalier och datamedia

Skada värderas till de normala kostnader, som inom två år från tidpunkten för skadan nedläggs för att återställa den förlust av för verksamheten nödvändig information som uppkommit genom skadan. Med ritningar, arkivalier och datamedia avses endast sådana ritningar, register eller kartotek, som innehåller information, som med nödvändighet måste återskapas efter skada.

8.3 Pengar och värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader, som inom två år från tidpunkten för skadan nedläggs på återställande.

8.4 Arbetstagares egendom

Arbetstagares egendom, som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal, värderas enligt kollektivavtalets regler. Arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt arbetstagarens emförsäkringsvillkor.

9. Åtkomst- och återställandekostnader

Vid ersättningsbar skada på Arbeten under entreprenad- och garantitid, vilken beror på något sådant fel som anges i punkt 6 ovan och som överstiger avtalad självrisk, ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av felet om det erfordras för att avhjälpa skadan. Även kostnad för återställande ersätts. Kostnad för att avhjälpa själva felet ersätts inte. Åtkomst- och återställandekostnader ersätts med maximalt 300.000 kr per skada eller händelse, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

10. Ersättningsregler

10.1 Allmänt

Försäkringen är inte avsedd att bereda den försäkrade någon vinst utan endast lämna ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är högre. Försäkringen gäller på första risk, vilket innebär att uppkommen skada inklusive röjningskostnad ersätts upp till försäkringsbeloppet enligt skadevärderingsreglerna och med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

10.2 Räddnings-, röjnings- och forceringskostnader

Ersättning betalas för kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället.

10.3 Skada vid transport

Vid skada som inträffar under transport till eller från arbetsområde lämnas ersättning upp till försäkringsbeloppet för den skadade egendomen, dock högst med 400.000 kr per skada eller händelse och endast under förutsättning att försäkringstagaren står faran för egendomen och skadan inte kan ersättas genom annan försäkring.

10.4 Vissa Hjälpmedel

För skada på Hjälpmedel befintliga på skepp, båtar, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller liknande är ersättningen begränsad till högst 400.000 kronor.

10.5 Låsändringar

Låsändringar till följd av att nyckel eller låskod förkommit ersätts med upp till 400.000 kronor. För ersättningsbar skada krävs att nyckel eller kod förvarats i godkänt värdeskåp hos försäkringstagaren eller dennes ombud och stulits i samband med inbrott eller förkommit vid rån.

11. Självrisker

Om inte annat anges i försäkringsbrevet är självrisken vid varje skadetillfälle 0,2 basbelopp. Vid skada som beställaren ska ansvara för, är självrisken 1 basbelopp. Vid flera skador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle, eller som orsakats av samma defekt hos en eller flera produkter, utgår endast en självrisk – den som gällde då den första skadan inträffade.

12. Säkerhetsföreskrifter

12.1 Allmänt

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den som har att tillse att säkerhetsföreskrifterna följs. De allmänna och särskilda föreskrifter inklusive påföljder, som gäller i de allmänna villkoren för den kombinerade företagsförsäkringen i syfte att förhindra och begränsa skada, gäller även denna försäkring.

12.2 Skyddsklass 2

Byggnads omslutningsyta (väggar, golv, tak, dörrar och fönster mm) skall, såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som läs- och reglingsanordningar, motsvara skyddsklass 2 enligt de allmänna villkoren för den kombinerade företagsförsäkringen.

12.3 Inhägnat område

Utöver föreskrifterna i de allmänna villkoren för den kombinerade företagsförsäkringen gäller följande för inhägnat område. Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port el. dyl.), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvarar bortförande av stöldgods. Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m hög, varav de översta 0,20 m ska utgöras av minst två rader taggtråd. Inhägnaden ska anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag mm ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt. Exempel på godtagbart utförande av stängsel och väggar är

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek ej överstigande 50 x 50 mm
- vägg av trä, minst 25 mm tjock
- vägg av stålplåt, minst 1 mm tjock.

12.4 Dörr, port och grind

Dörr, port och grind ska fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan. Vid gångjärnen ska finnas spärranordning, som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Dörr och port ska vara försedda med likvärdigt skydd. Dörr, port och grind anses inte som låst om nyckel kvarlämnats i låset. Dörr, port och grind ska vara låst med godkänd låsenhet.

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås och godkänt slutbleck eller
- godkänt hänglås med godkänt beslag.

Av de allmänna villkoren för den kombinerade företagsförsäkringen framgår vad som utgör ett godkänt lås i skyddsklass 2.

Allmänna Avtalsbestämmelser

1. Vem försäkringen gäller för

Avtalsparter i detta försäkringsavtal är Försäkringsgivaren och den försäkringstagare som anges i försäkringsbrevet. Vilka övriga som är försäkrade framgår av försäkringsvillkoren (allmänna och särskilda) eller av försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

2.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl. 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från den tidpunkt på dagen då försäkringsavtalet ingås.

2.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet förnyas automatiskt för ytterligare ett år, om försäkringstagaren inte är försenad med premiebetalningen för föregående försäkringstid. Om någon av parterna inte vill förnya försäkringsavtalet ska motparten meddelas detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen måste Försäkringsgivaren meddela detta senast då premiefakturan sänds ut. Försäkringstagaren har rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

2.3 Uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet under försäkringstiden

2.3.1 Försäkringstagarens rätt till uppsägning

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet. Detta innebär inte att försäkringstagaren får säga upp försäkringsavtalet på grund av att denne tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag.

2.3.2 Försäkringsgivarens rätt till uppsägning

Försäkringsgivaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen avsändes

- vid dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- om den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
- om ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning. Oavsett vad som stadgas ovan i punkt 2.3 upphör försäkringen, vid obetald premie, att gälla när Försäkringsgivaren säger upp försäkringen.

2.3.3 Försäkringens upphörande

Försäkringsgivaren har rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter den dag meddelandet om ändringen avsändes om,

2.3.4 Ändring av försäkringsvillkoren

- den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
- ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning.

2.3.5 Borgenär med förmånsrätt

Enligt 9 kap. 4 § försäkringsavtalslagen kan en ändring eller uppsägning av försäkringen få verkan mot sådan borgenär med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt först en månad efter det att Försäkringsgivaren har avsänt meddelande till borgenär som på förhand har anmält namn och adress till Försäkringsgivaren.

2.4 Premiebetalning och ansvar

2.4.1 Första premie

Premien ska betalas inom 14 dagar efter det att Försäkringsgivaren avsänt premiefaktura eller på annan senare dag som anges på fakturan. Försäkringsgivarens ansvar gäller då från avtalets begynnelse. Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål och Försäkringsgivarens ansvar inträder fr.o.m. dagen efter betalningen.

2.4.2 Förnyelsepremie

Premien ska betalas senast på det nya försäkringsavtalets begynnelse. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren skickat ut premiefaktura. Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål och Försäkringsgivarens ansvar inträder fr.o.m. dagen efter betalningen.

2.4.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremie ska betalas under försäkringstiden gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien. Om försäkringsavtalet upphör på grund av obetald premie har Försäkringsgivaren rätt till premie för tiden fram till upphörandedagen. Premien beräknas då enligt de regler som skulle ha gällt om försäkringen från början hade be- stämts att gälla för den kortare tiden.

2.4.4 Efterkrav

2.4.5 Återbetalning av premie

Om försäkringsavtalet upphör att gälla betalar Försäkringsgivaren tillbaka oförbrukad del av premien. Har skada inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

2.4.6 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Avtalad premie innefattar inte skatter, avgifter och liknande kostnader som den försäkrade enligt lag är skyldig att betala med anledning av detta försäkringsavtal.

2.5 Upplyningsplikt och riskökning

2.5.1 Försäkringstagarens upplyningsplikt vid försäkringens tecknande, ändring eller

utvidgning under försäkringstiden eller vid förnyelse Försäkringstagaren är på Försäkringsgivarens begäran skyldig att lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas, utvidgas eller förnyas. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga svar på Försäkringsgivarens frågor. Även utan förfrågan från Försäkringsgivaren är försäkringstagaren skyldig att självmant lämna uppgift om sådana förhållanden som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Under försäkringstiden ska försäkringstagaren på Försäkringsgivarens begäran lämna upplysningar om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Om försäkringstagaren inser att Försäkringsgivaren tidigare har fått felaktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är han skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna. Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt förfar svikligt eller i strid med tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt. Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet har eftersatt sin upplyningsplikt är Försäkringsgivaren fritt från ansvar om Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts. Om Försäkringsgivaren skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor, är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta. Ansvarsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som eftersatt sin upplyningsplikt. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt. Försäkringsgivarens ansvar påverkas dock inte om Försäkringsgivaren när upplyningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var felaktiga eller ofullständiga eller om de felaktiga eller ofullständiga upplysningarna saknar betydelse för avtalets innehåll.

2.5.2 Riskökning

2.5.2.1 Riskökning som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

- anges i försäkringsavtalet, eller
- försäkringstagaren uppgett i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökning är Försäkringsgivaren helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande. Om Försäkringsgivaren kan visa att Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är Försäkringsgivaren fritt från ansvar. Kan Försäkringsgivaren visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta. Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsgivaren insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalets innehåll. Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som vidtagit eller samtyckt till riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

2.5.2.2 Annan riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

- anges i försäkringsavtalet, eller
- försäkringstagaren uppgett i samband med avtalslutet och är ändringen annan än sådan som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till är försäkringstagaren skyldig att anmäla det till Försäkringsgivaren. Om försäkringstagaren försummar att anmäla sådan riskökning är Försäkringsgivaren helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande. Om Försäkringsgivaren kan visa att Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är Försäkringsgivaren fritt från ansvar. Kan Försäkringsgivaren visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta. Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsgivaren insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalets innehåll. Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som försummat att anmäla riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

2.5.3 Försäkringsgivarens underrättelseskyldighet vid ansvarsbegränsning

Om Försäkringsgivaren får kännedom om ett förhållande som vid skada kan leda till ansvarsbegränsning i fråga om

- upplysningsplikt och riskökning
- skyldighet att inte framkalla skada
- iakttagande av säkerhetsföreskrifter

ska Försäkringsgivaren snarast, om Försäkringsgivaren avser att göra ansvarsbegränsningen gällande, skriftligen underrätta den försäkrade om förhållandet.

2.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Försäkringsgivaren efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3. Vad försäkringen inte gäller för

3.1 Atomkärnprocess

Ersättning betalas inte för skada, vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

3.2 Krig eller upplöpp

Ersättning betalas inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

3.3 Asbest, PCB och Formaldehyd

Ersättning betalas inte för skada som orsakas av asbest, PCB (polyklorerade bifenyler) eller formaldehyd.

3.4 Force majeure

Försäkringsgivaren är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadestånd, utbetalning av ersättning eller återställande av skadad egendom fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp
- arbetsmarknadskonflikt
- konfiskation eller nationalisering
- rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Förbehållet ifråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om Försäkringsgivaren vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

3.5 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i föregående stycke är Försäkringsgivaren fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som framkallat försäkringsfallet. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken. Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

3.6 Programvara och datainformation

Ersättning betalas inte för skada som består i eller är en följd av förlust, förändring eller försvårad åtkomst av programvara eller datainformation. Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

3.7 Leverantörsåtagande

Är leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar Försäkringsgivaren inte kostnaden härför. Undantaget tillämpas inte om leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

4. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

4.1 Skadeersättningsregler

4.2 Regressrätt

I och med att Försäkringsgivaren har betalat ersättning för skada övertar Försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som gentemot den försäkrade är ersättningsskyldig med anledning av skadan. m Försäkringsgivarens skadeersättning avser försäkringstagarens ersättningsskyldighet gentemot annan försäkrad eller hans åtagande att teckna försäkring (se Egendomsförsäkring, 1. Vem försäkringen gäller för) anses den skada som Försäkringsgivaren betalat uppkommen enbart hos försäkringstagaren. Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

4.3 Dubbelförsäkring

Är det som omfattas av denna försäkring även försäkrat genom annan försäkring och det finns förbehåll i den om dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig försäkringsavtalslag. För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

4.4 Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad. Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsgivaren inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket. Om försäkringsgivaren finner att anspråk på försäkringsersättning, avseende annan skada än sådan som är ersättningsbar enligt trafikskadelagen (1975:1410), inte kan godkännas, har försäkringsgivaren rätt att förkorta fristen enligt första stycket genom att förelägga försäkringstagaren att väcka talan senast inom ett år från föreläggandet. Om försäkringstagaren inte följer sådant föreläggande är rätten till ersättning förlorad.

4.5 Total ersättningsgräns vid terrorhandling

För samtliga inom Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge och Sverige uppkomna skador eller kostnader, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med en terrorhandling i dessa länder (terroriskador), är Försäkringsgivarens totala ersättningsskyldighet gentemot samtliga försäkringstagare och övriga försäkrade i Försäkringsgivaren gemensamt begränsad till EUR 50 000 000 (kumulskadegränsen). Överstiger värdet av samtliga ersättningsbara terroriskador (totalskadevärdet) kumulskadegränsen betalas genom denna försäkring ersättning endast för så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan kumulskadegränsen och totalskadevärdet. Vid tillämpningen av kumulskadegränsen betraktas samtliga terrorhandlingar som företagits inom en period av 48 timmar som en och samma terrorhandling begången vid tidpunkten för den första terrorhandlingen. Vid beräkning av kumulskadegränsen tillämpas de valutakurser som gällde dagen innan terrorhandlingen begicks. Ersättningsgränsen gäller enbart för egendoms- och avbrottsförsäkring. Vid ansvarsförsäkring tillämpas 9 kap. 9 § försäkringsavtalslagen.

5. Allmän information

5.1 Personuppgifter

För att hantera och fullgöra försäkringsavtalet inhämtar Försäkringsgivaren personuppgifter. Uppgifterna används också internt för att utvärdera försäkringsprodukter, för marknadsanalyser och för att informera om bolagets tjänster. I samma syfte kan uppgifterna lämnas ut till bolag som Försäkringsgivaren samarbetar med. Om Försäkringsgivaren har upplysningsskyldighet till myndighet, lämnar Försäkringsgivaren ut de uppgifter som myndigheten begär. Den registrerade har rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som Försäkringsgivaren har registrerat. Enligt personuppgiftslagen är Försäkringsgivaren personuppgiftsansvarig.

5.2 Skaderegistrering

Försäkringsgivaren har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Sveriges Försäkringsförbund.

5.3 Tvist

Tvist om tolkning och tillämpning av detta försäkringsavtal ska prövas av svensk domstol med tillämpning av svensk lag. Vid tvist om tolkning och tillämpning av skadevärderingsreglerna ska dock på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitutets Skiljedomsregler för Försäkringstvister.

5.4 Försäkringsavtalslagen (FAL)

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104).

Definitioner

1 Anställd

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad
- studerande som praktiserar hos försäkrad
- styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad
- fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda. I förmögenhetsbrottsförsäkringen avses med anställd även den som tidigare varit anställd hos försäkrad, dock endast under 30 dagar efter anställningens upphörande.

2 Ansvarstiden

Den tidsperiod under vilken förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag eller uppkomna extrakostnader ersätts. Ansvarstidens längd räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffar.

3 Arbeten (objekttyp)

Egendom och arbetsprestationer samt egendom av förbrukningskaraktär ingående i den försäkrades avtalade åtaganden. I Arbeten ingår även material och varor som byggherre tillhandahåller. Till Arbeten räknas inte Befintlig Egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande och inte heller Hjälpmedel.

4 Arbetsområde

Den eller de platser till vilken egendom och material ska levereras eller där arbeten ska utföras av den försäkrade för utförande av entreprenaden.

5 Arbetsrättsrelaterade förfaranden

Med arbetsrättsrelaterade förfaranden avses följande handlingar riktade mot någon anställd i eller arbetssökande hos koncernen:

- 5.a inte sakligt motiverad vägran att anställa en meriterad platssökande
- 5.b underlåtenhet att befordra en meriterad anställd
- 5.c inte sakligt motiverad degradering, försumlig utvärdering, ogenomtänkt omplacering, otillåtna
- 5.d disciplinära åtgärder
- 5.e inte sakligt motiverad uppsägning
- 5.f trakasserier och tvång
- 5.g diskriminering eller förödmjukande behandling på grund av ras, hudfärg, religion, etniskt ursprung, civilstånd, fysisk hälsa, kön, ålder, utseende, fysiska eller mentala handikapp, havandeskap, sexuell inriktning eller sexuella preferenser eller av liknande skäl
- 5.h ärekränkning av en anställd eller intrång i en anställds privatliv.

6 Arbetssskada

Arbetsolycksfall, olycksfall på väg till och från arbetet samt arbetssjukdom.

7 Arbetstagares egendom

Personlig lösegendom som kan försäkras enligt hemförsäkringsvillkor.

8 Avbrott

Sådan inskränkning i den försäkrade rörelsen som föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag.

9 Avbrottsdagar

Den tidsperiod från skadedagen under vilken egendomsskadan föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag eller insatser för att undvika sådan förlust.

10 Basbelopp

Det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självriskens nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

11 Befintlig Egendom (objekttyp)

Byggherren tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till arbetsområde. Med Befintlig Egendom avses även egendom i direkt anslutning till Arbetsområde tillhörig hyresgäst, bostadsrättsinnehavare eller fastighetsägare. Som Befintlig Egendom anses ej egendom som är att hänföra till objekttyperna Arbeten och Hjälpmedel.

12 Brottslig handling

En handling som enligt tillämplig nationell lagstiftning utgör ett brott och för vilket brott gärningsmannen dömts genom en lagakraftvunnen dom eller – om gärningsmannen inte dömts – den utredning som den försäkrade har presenterat är sådan att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

13 Byggherre

Den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

14 Byggnad

Byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enl. 2 kap. 2 § jordabalken och som lyder: ”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel. I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

14.1 bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling.

14.2 butiklokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning.

14.3 samlingslokal: estrad och sittplatsanordning.

14.4 ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning.

14.5 fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedd för försäkrad byggnads uppvärmning
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till ”byggnaden”.

15 Datainformation

Se Lagrad information.

16 Datavirus

Med datavirus avses att program eller instruktioner kopierar sig själva (smittar) till andra existerande program och filer och därmed åstadkommer oönskade effekter.

17 Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattandeberäkningar, med tillhörande in- och utenheter, t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, cd-läsare, scanner, modem, datavideoprojektor (pc-kanon). Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digitala intercomanläggningar, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål.

18 Dotterbolag, (VD- & Styrelseansvarsförsäkring)

Med dotterbolag avses bolag och annan verksamhet i vilken försäkringstagaren, direkt eller indirekt:

- a)** äger mer än 50 % av aktiekapitalet, eller
- b)** innehar mer än 50 % av rösterna för samtliga aktier eller andelar, eller
- c)** har rätt att utse fler än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Med dotterbolag avses även bolag eller verksamheter enligt särskild bilaga till försäkringsavtalet. Skyddet för dotterbolag omfattar endast krav som grundas på en handling som företagets eller underlåtenhet att handla under den tid då bolaget eller verksamheten är ett dotterbolag i koncernen.

19 Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet avses en för framtiden bestående nedsättning med minst 50 % av den skadades arbetsförmåga på grund av olycksfallet. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats och Försäkringskassan beviljat förtidspension enligt lagen om allmän försäkring.

20 Elektrisk utrustning

Elektrisk eller elektronisk enhet, kabel eller elektrisk ledning.

Entreprenadverksamhet

- Byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten avsedda för byggnads stadigvarande bruk
- montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

21 Fakturerad försäljning

Försäljningsvärdet/årsvärdet efter lämnade kassa- och varurabatter (exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter) för såld, levererad vara eller utförda tjänster.

22 Fast monterad

Utrustning fastsatt med bult, skruv, svetsning eller liknande på fordonet så att det krävs verktyg för att ta bort den.

23.Fordon

En anordning på hjul, band, medar eller liknande som är avsedd att användas vid transport på väg.

24 Fullvärde

Med fullvärde avses att försäkringen är beloppslös.

25 Förskingring

När egendom överlämnas till annan person med förutsättning att egendomen skall lämnas tillbaka, och denne i stället behåller, säljer eller ger bort den. Exempel på förskingring är om ni låter en person provköra din bil och denne försvinner med fordonet.

27 Försäkrad

Med försäkrad avses fysisk person som är tidigare, nuvarande eller framtida verkställande direktör, medlem av styrelse, direktion eller motsvarande ledningsorgan inom koncernen, samt tidigare, nuvarande eller framtida ledande befattningshavare inom koncernen, som kan bli föremål för personligt ansvar.

28 Försäkringslokal

Sammanhängande utrymmen i en byggnad som den försäkrade använder för sin verksamhet. Med försäkringslokal avses även stålcontainer.

29 Försäkringsställe

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning där försäkrad egendom förvaras.

30 Försäkringstagare

Den som har försäkringsavtal med oss.

31 Godkända produkter och tjänster

Av Försäkringsgivaren godkända produkter och tjänster som uppfyller i försäkringsvillkoren angivna klasser och nivåer vilka bl.a. finns angivna i Svenska Stölskyddsföreningens publikation Säkerhetsguiden.

32 Hjälpmedel

Egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av entreprenadverksamhet.

33 Hus

Byggnad på mark helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

34 Inaktuella föremål

Modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster som inte

- avser föremål som normalt tillverkas, lagerförs eller anges i gällande katalog eller standardiseringsnorm
- anskaffats för underhåll av egna maskiner som fortfarande används
- tillhör kunder.

35 Indirekt export

När en vara eller produkt hamnat utanför det försäkrade geografiska området och den försäkrade kan visa att detta skett utan den försäkrades medverkan eller kännedom.

36 Inre orsak

Med inre orsak avses skada på maskinerier till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- maskinell bearbetning eller framställning av varor
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

37 Intressebolag

Med intressebolag avses:

- a) bolag eller verksamhet i vilket koncernen äger eller kontrollerar från och med 20 % till och med 50 % av antingen aktiekapitalet eller röststrätterna, eller
- b) stiftelser utan vinstsyfte och ideella föreningar som ägs eller kontrolleras av koncernen, eller
- c) bolag eller verksamheter enligt särskild bilaga till försäkringsavtalet.

38 Invaliditet

Med invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av kroppsfunction (medicinsk invaliditet) eller att arbetsförmågan för framtiden minskats med minst 50 % till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Bedömning av invaliditetsgraden sker enligt reglerna för medicinsk och ekonomisk invaliditet (se kapitel II punkt 4.1 och 4.2). Vid olycksfallsskada som medför ekonomisk invaliditet utbetalas istället ersättning beräknad efter den medicinska invaliditetsgraden om detta leder till högre ersättning. Ersättning kan aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet.

39 Karens

Med karens avses den tid från skadehändelsen då försäkringen inte lämnar ersättning för avbrott/extrakostnad.

40 Koncern

Grupp av företag förenade som moder- och dotterbolag.

41 Kulturell särart

Byggnads/byggnadsdels särprägel fastställd i skyddsföreskrift/skyddsbestämmelse genom lag eller förordning på grund av dess kulturhistoriska värde.

42 Kunders egendom

Kunder tillhörig egendom som mottagits av försäkringstagaren för reparation, förvaring, bearbetning eller dylikt och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I värdet av egendomen ingår även de eventuella kostnader som försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

43 Lagrad information

43.1. Datainformation

Information som lagras på band, cd, dvd, diskett eller USB-minne.

43.2. Ritningar och arkivalier

- Originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

44 Läkemedel

Vara, som är avsedd antingen att vid invärtes eller utvärtes bruk förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdomssymptom hos människor eller annars på angivna sätt användas i samband med behandling av sjukdom, skada eller kroppsfel eller vid förlossning, allt under förutsättning att varan för sådant ändamål genom beredning, dosering eller doseringsanvisning iordningställts för användning. I läkemedel innefattas både registrerade läkemedel och substanser som används vid kliniska försök.

45 Lönesumma

45.1. För aktiebolag och ekonomiska föreningar lönekostnaden (kontant bruttoersättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner minskat med kostnadsavdrag) – dock lägst 200 000 kr – för samtliga arbetstagare, dvs. summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som under rubrik ”Avgiftsunderlag A” lämnas till det skattekontor där arbetsgivaren har sin hemvist och på av Skatteverket fastställd blankett för skattedeclaration

45.2. För övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesumman enligt 1, dels det belopp (lön, arvode etc.) som varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) för samma tid, som avses under 1, tar ut ur rörelsen, dock lägst 200 000 kr för varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) och år.

46 Marknadsvärde

Det sannolika priset på egendomen vid en normal försäljning. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

47 Maskinerier

Egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen i villkoren.

Till denna objekttyp räknas sålunda bl.a.

- maskiner, inventarier, cistern vars innehåll inte är avsett för byggnads uppvärmning, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- av försäkringstagaren i hyrd försäkringslokal fast bekostad inredning – även om sådan enligt jordabalken till- hör byggnad – såvida inte annat anges i försäkringsbrevet.

48 Medicinsk invaliditet

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställts oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållande eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesorgan eller inre organ.

49 Miljöskada

- Förorening eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus
- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd
- annan liknande störning

50 Montageverksamhet

Montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

51 Nedsättning

Om säkerhetsföreskrifterna i villkoret inte följts, kan ersättningen sättas ned, det vill säga minskas.

52 Nordamerika

Med Nordamerika avses Amerikas Förenta Stater och Kanada, med territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.

53 Nyvärde

Vad det skulle kosta att omedelbart före ett inträffat försäkringsfall anskaffa ny egendom, likvärdig med den skadade utan avdrag för värdeminskning på grund av ålder och bruk.

54 Nära anhörig

Med nära anhörig avses här make, maka, sambo, registrerad partner, barn, styvbarn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, sväger, svägerska eller annan person som är skriven på samma adress som den försäkrade.

55 Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål.

56 Olovligt brukande

Någon som utan lov använder annans egendom och därigenom orsakar ägaren skada, förlust eller annan olägenhet.

57 Olycksfall – Olycksfallsskada

Med olycksfall och olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen. Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

58 Patientskada

Skador som ersätts av, eller skulle kunna ersättas av, patientskadeförsäkring eller motsvarande försäkring utomlands och som regleras enligt Patientskadelagen (1996:799) eller motsvarande utländsk lag.

59 Pengar och värdehandlingar

- Pengar och kontantkort, t.ex. telefon- och parkeringskort
- gällande frimärken, obligationer, kuponger, lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordrings- eller värdebevis t.ex. färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort. Som värdebevis räknas inte bank- eller kreditkort.

60 Plötslig och oföruetsedd

Med plötslig och oföruetsedd avses en skadehändelse som inträffar hastigt och som inte är förväntad eller en följd av gradvis påverkan, slitage eller långtidspåverkan.

61 Produkt

Vara eller annan egendom, inklusive sådan egendom som avlämnas enligt ett entreprenadavtal. I produkt innefattas även

- sådana i leverans- eller entreprenadavtalet ingående montage- eller installationsarbeten, konstruktioner, råd eller anvisningar som är utförda eller lämnade av den försäkrade
- egendom som den försäkrade levererat i samband med utförandet av en tjänst.

62 Regressrätt

Om vi betalat ersättning till dig kan vi under vissa förhållanden återkräva samma belopp eller del därav av från skadevällaren.

63 Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada avses sådan ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

64 Resehandlingar

Med resehandlingar avses

- resecheckar, bensin- och restaurangkuponger, biljetter, pass, lift- och greenfeekort.

65 Retroaktiv period

Med retroaktiv period avses tidsperioden från det retroaktiva datum som anges i försäkringsbrevet till försäkringens första begynnelse dag.

66 Rådgivning

- Lämnande av råd och anvisningar
- utförande av utredningar, beräkningar, ritningar, beskrivningar etc
- projektledning
- material- och byggnadskontroll samt besiktningar.

67 Rån

Våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara inklusive lindrigare våld om våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsätts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

68 Skattemål

Skattemål anses föreligga då målet anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol.

69 Skylt

Till skylt räknas tillhörande armatur och stativ. Som skylt räknas inte reklambaljong eller skylt av väv.

70 Slutlig beställare

Den ägare eller brukare av anläggning för vars räkning entreprenad utförts.

71 Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses varor eller kunders egendom som är:

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor (handknutna orientaliska)
- ur avsedda att bäras t.ex. fick- och armbandsur och hängur
- kameror, kameratillbehör och projektorer
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning
- mobiltelefoner
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- dator, delar till dator samt till datorn hörande in- och ut enheter som t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, digital kamera och datavideoprojektor (pc-kanon).

72 Svensk standard

- Värdevalv, värdeskåp och servicebox enligt SIS 837501, SS 3000, SS 3150 och SS-EN 1143-1
- kontantautomat enligt SS 3495 eller SS-EN 1143-1
- deponeringsskåp enligt SS-EN 1143-1
- säkerhetsskåp och stöldskyddsskåp enligt SS 3492
- kassaskåp enligt SS 3493.

73 Säkerhetsföreskrifter

Regler för hur ni skall ta hand om ert fordon. Den som bryter mot någon säkerhetsföreskrift riskerar att få nedsättning på ersättningen.

74 Terrorhandling

En skadebringande brottslig handling riktad mot allmänheten – t ex en våldshandling eller en farlig spridning av biologiska eller kemiska substanser – som framstår att vara utförd i syfte att utöva inflytande på politiska, religiösa eller andra ideologiska organ eller att injaga skräck.

75 Tillverkningskostnad

Kostnader för direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverkningsomkostnader och administrationsomkostnader. Ett skäligt vinstpåslag kan inkluderas eller fasta tillverkningskostnader exkluderas om särskild notering härom finns införd i försäkringsbrevet.

76 Tjänsteresa

Med tjänsteresa avses även resa inom den anställdes stationeringsort. Resan ska vara beordrad och/eller bekostad av arbetsgivaren. Resa mellan den försäkrades bostad och arbetsplats räknas inte som tjänsteresa .

77 Transport

Transporten

- börjar gälla då egendomen lämnar förvaringsplatsen för upplastning på transportfordonet på den ort där transporten börjar
- fortsätter att gälla under transporten och den lastning, omlastning och lossning som sammanhänger med transporten
- upphör att gälla då egendomen placerats på avsedd plats.

78 Trädgård och tomtmark

- Fastighetens mark, växtlighet, växande gröda, stängsel, staket, flaggstång och brygga eller liknande anordningar
  - fast lekutrustning, utomhusbelysning, anslutning för motorvärmare, asfaltering och konstverk utomhus.
- Med konstverk avses byster, skulpturer m.fl. föremål som framställs huvudsakligen för utsmyckningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Till trädgård och tomtmark räknas inte brunn och vattentäkt.

79 Tvist

Anses föreligga när någon helt eller delvis avvisar ett krav.

80 Tvistemål

Ärenden som registreras som tvistemål och – när ärendet prövas av svensk domstol – handläggs enligt rättegångsbalken (1996:271 3§).

81 USA och Kanada

USA och Kanada inklusive till dessa länder hörande territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.

82 Varor

- Råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varuprover
- varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller säljas tillsammans med denna. Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning och som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen maskinerier. Med varor avses även ej färdigställd egendom – pågående arbeten under utförande – som är avsedd att ingå i tjänsteuppdrag, t.ex. reklammaterial, arkitektmodeller, revisionsmaterial m.m. Färdigställd egendom av detta slag tillhör objekttypen lagrad information.

83 Vart du vänder dig om du inte är nöjd

I första hand ska du vända dig till Försäkringsgivaren och ber att få ärendet omprövat. Är vi inte överens, kan du få hjälp med tolkning av försäkringsvillkoret hos Personförsäkringsnämnden eller Allmänna Reklamationsnämnden. Kostnadsfri rådgivning kan också erhållas hos Konsumenternas Försäkringsbyrå. Försäkringsärendet kan även prövas i allmän domstol, i första hand vid tingsrätt.

84 Vänteersättning

Med vänteersättning avses den ersättning som utbetalas årligen fram till den tidpunkt då den definitiva invaliditetsgraden har fastställts.

85 Värmekulvert

Ledningssystem i mark för distribution av värme och varmvatten. I ledningssystemet ingår rörledning, värmeisolering och skyddshölje.

86 Återanskaffningsvärde – byggnad

Den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

87 Återanskaffningsvärde – maskinerier

Den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffas som nytillverkat vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för maskinfundament under såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

88 Överfall

Skada genom våld på person utan att tillgrepp samtidigt förekommer.